

Mirgu M.
Rašo Kugis M.
The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

ZINIOS vėl neramių gaudų apie Lietuvos likimą pranešė. Amerikos, ir Anglijos cenzura perleido iš Egipto New York Times korespondento pareiškimą buk Lietuvos klausimas jau išspręstas Rusų naudai, ir Washingtonas su Londonu sutikę, tik dar viešai nepaskelbė.

Ši žinia regimai patvirtina The Saturday Evening Post vieno redaktorių pareiškimą (Gegužės 31) kad Roosevelt taktika Teherano konferencijoj Lietuvos klausimą išsprendus Maskvos naudai.

Amerikos Lietuvius nedžiugina nei Dewey patarėjo (advokato Dulles) pareiškimas jog po karo Lietuva galėsianti vaidinti vaidmenį "kaip atskira valstybė arba kaip Sovietų Sąjungos narė". Lietuviai jokio "arba" nėra. Jis nori tik nepriklausomos.

BETGI AMERIKOS LIETUVIAI nedaro visko kas galima ir reikalinga būtų daryti. Štai vyksta tarptautinės svarbos konferencijos Dumbarton Oaks, paskui Montreale (UNRRA) ir Quebeke (Roosevelto su Churchill). Jei Amerikos Lietuviai būtų vieningi ir turėtų vieną autoritetinę įstaigą atstovą tai, regis, tokia įstaiga galėtų kiekvienos tarptautinės konferencijos metu įteikti dalyviams po trumpą memorandumą priminimą Lietuvos nepriklausomybės bylos.

Reikia nuolatos klįbinti pasaulio sąžinę kad ji neleistų Maskvai piktos neteisybės vykdyti. Bet mes tylime, nes neturime susitarimo ir iniciatyvos!

IS ROMOS rašydamas, buvęs Amerikos ambasadorius Rusijai, W. C. Bullitt, darė "kaip Romėnai daro" ir pranešė per Life žurnalą apie Romėnų baime Rusų įsiviešpatavimo Rytų Europoje, o vėliau ir visoje Europoje.

Dunkstelk į stalą, žirkklės ir atsilieps. Maskvos Pravda suriko buk Bullitt'o straipsnyje "30 metų" (kaip anuomet Kun. Maliauskas priskaitė Grigaičio sakinyje 7 klaidas). Tarp tų "klaidų", Pravda sako, būta ir Bullitt'o pareiškimas buk Maskva norinti šeiminkauti Lietuvoje. Kaip, sako, Maskva gali šeiminkauti "Sovietinėje Lietuvoje?"

Tai tikriausia paliudyti iš sovietinės Lietuvos ištremti Urbsiai, Stulginskiai, Merkiai ir dešimtys tukstančių nekaltų, savo tėvyne mylinčių Lietuvių. Dar daugiau, tai paliudyti šių dienų pranešimai iš Lietuvos, pasakanti kaip Maskva šeiminkauja "sovietinėje" Lietuvoje!

METINIŲ Pittsburgho konferencijos sukaktuvių proga, kai kurie mūsų laikraščiai kaip gaidžiai užsimerkę pagiedojo džiaugsmo karunką. Deja, ta konferencija nesujungė visų patriotingų Lietuvių ir nepastatė priešakin pačių gabiausių ir energingiausių žmonių. Neišaukta laudyje iniciatyvos — liaudies balso net bijoma!

Amerikonų visuomenės informavimas paliktas neišspręstas, nes neleidžia jokio žurnalo, nors pasiryžę išleisti \$25,000 "informacijoms".

Pašalpos klausimu nerasta nei kelių į Lietuvą, nei būdų tą pašalpą greitai suteikti ir pasiųsti.

Viską kliudo pasiryžimas, ne visus patriotingus Lietuvius i

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO RUGS-SEPT. 22, 1944

DIRVA (THE FIELD)

Published every Friday in Cleveland by the

LITHUANIAN WEEKLY

Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance

In the United States \$2.00

In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

(29-ti metai :: 29th year)

GELBĖKIME TAUTA NUO ISNAIKINIMO!

Naujas Bolševikų Teroras reikalauja greitos akcijos

KARO EIGA

(Daugiau apie tai ant 3-čio pusl.)

LIETUVOS POŽEMIO PRANEŠIMAS

PACIFIKE, Amerikiečiai išlipę Pelelių saloj, kur sutiko ataklų Japonų pasi-priešinimą, bet nors lėtai žygiuoja pirmyn. Ten išmūsta apie 7,500 Japonų. U. S. marinai išsėdo Palou saloje, paėmė Morotai. Taipgi bombarduoja Mindanao, Filipinų salose, ir jau visai priartinio prie pačios Japonijos salų.

Rugs. 20 Amerikos lėktuvai ir submarinai nuskaudino 29 Japonų laivus. **KARE SU VOKIEČIAIS** Anglų antroji armija deda pastangas pereiti Holandijos Reino upę, išgelbėti nazių apsuptus parašutais nusileidusius kareivius užpakalyje Vokiečių fronto. Vokiečiai atkakliai kovoja kai Alijantų įjegos veržiasi pačion Vokietijon.

Alijantai deda pastangas įsiveržti į industrialę Ruhr-Reino sritį, tuomi suparaliziuos visą Vokietiją galybę.

Jau pereitą savaitę Alijantai perlaužė Siegfried Liniją, kur tikėtasi sulaukyti jų žygiavimą link Berli-no. Visi keliai vedantį į Berliną atkakliai ginami. Alijantų armijos vietomis randasi per 300 mylių nuo Berli-no.

RUSŲ fronte: Raudonieji pradėjo veiksmus Latvijoje ir Estijoje, tikslu užimti visas tas žemes iki ju-ro. Veržiasi prie Estijos sostinės, ir Ryga taip pat bus paimta trumpu laiku. Rusai pasiryžę paimti ir visa Lietuvą, kurios trečdalis dar Vokiečių rankose.

Tėmytojai tiki jog bolševikai pasiruošę dideliui rudeniniam ofensyvui kurįs gali prasitęsti nuo Suomijos įlankos iki Jugoslavijos. Smarkūs mušiai eina už paėmimą Varšavos, kurios didumą Vokiečiai tebelai-ko. Lenkai Varšavoje gelbsti bolševikams miestą užimti.

ITALIJOJE Amerikiečių įjegos artėja prie Bologna miesto, po užėmimo trijų strateginių kalnų Gotiškoje Linijoje. Šiuose punktuose Vokiečiai deda savo atkakliausias pastangas ir kaujasi iki paskutinos.

vienybę telkti, bet tęsti buvusią Lietuvos srovį vidinę kovą. Vietoje duonos, tautai duodama akmuo.

Sovietu antroji Lietuvos okupacija, kuri prasidėjo Svyrių miestelio Lietuvių skerdynėmis, esanti daug žiauresnė negu pirmoji (1940) okupacija. Kai Lietuviai kvislingai ir smurdai drabste pasakos apie Nemuno tvenkinį, anie milijono akru žemės gražinama Sovietų Lietuvos piliečiams, tai enkavedistai bolševikų šnipai ir teroristai siaučia be pasigailėjimo visame pagrobtaime Lietuvių krašte.

Štai dar ką bolševikai išgalvojo Lietuvos žmonių persekiojimui, kaip praneša Lietuvių "požemio" žinia iš Rugsėjo 22, gauta Amerikoje:

Enkavedistai okupuotoje Lietuvoje išdalino lakštus su penkiais klausimais: (1) Kodėl pasilikai Lietuvoje kada Raudonoji Armija 1941 metais pasitraukė? (2) Ka veikė laikė Vokiečių okupacijos? (3) Kaip padėdavai Vokiečiams? (4) Ar kokią sabotazą organizavai? (5) Pasakyk trijų ludininkų (sabotieterių) vardus.

Visi tokiu būdu apklaustieji žmonės kelioms dienoms praėjus apturėjo spalvuotus šaukims: raudonos spalvos — į karo tarnybą; žalios spalvos — į darbo būrius; baltos — išdeportavimui iš Lietuvos. Tie asmenys kurie jokio šaukimo lapelio negavo buvo čia pat sušaudyti. Kulkosvaidžiais ir rankinėmis bombomis buvo žudomi Lietuviai Vilniuje ir Utenoje. Sovietų pareigūnai grąšina išžudyti visus kas tik nenusilenkė Maskvos sauvalei. Tą piktą keršto darbą jie imasi atlikti užbėgimui už akių Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui.

Kaltinimo komisijos pristeigtos visuose užkampiuose. Tukstančiai Lietuvių miestiečių ir kaimiečių netekę laisvės ir turto, vien gelbėdami savo gyvybę apleidžia savo amžiais gyventas sodybas ir bėga nežinodami kur. Jaunesni vyrai vengdami netekti gyvybės dykai, telkiasi giriose kad atsilyginti Rusams grobikams, kaip pirmiau atsilygindavo Vokiečių gestapistams.

Tie ką gyvena arčiau Prūsų sienos ar Palangos jūros bando patekti užjuri ar Prūsų pusėn. Bet stebėtina, naziai lyg kooperuodami su bolševikais, esą uždarę Vokietijos sienas ir sau pasiglemžę visus Lietuvių laivus ir valtis.

Lietuvių tauta kryžmenėje ugnyje: tarpe Rusų kuo ir Vokiško priekalo.

KĄ MES TURIME DARYTI DABAR

Amerikos Lietuviai! Šios žinios ir kurios dar ateis, šaukia mūsų akcijas! Atminkit, dabar Lietuvius vėl žudo tie kurie liko AMERIKOS ALIJANTAIS, kurie gauna iš Amerikos MUSŲ maistą ir ginklus, už MUSŲ SUDETUS PINIGUS — Karo Bonus!

Mums rupi Lietuvos žmonių išgelbėjimas — ir mes PRIVALOM tuojau stoti jiems į pagalbą!

Rengkim masinius mitingus, rašykim prašymus ir siųskim PETICIJAS į Prezidentą Rooseveltą DABAR! Skubėkime rinkti parašus ant Peticijų, nes Spalių pabaigoje Amerikos Lietuvių Kareivių Motinų Komisija važiuos su Peticijomis į Washingtoną.

Skirkit iš savo kolonijos po vieną, dvi ar daugiau Lietuvių kareivių motinų pas Prezidentą važiuoti! Darykime visas kitas pastangas protestuoti prieš Sovietų okupantų brutališką pasikėšinimą išnaikinti mūsų tautą! Mes esam Amerikos piliečiai, ir neprivalome pakęsti tokių darbų Amerikos sąjunginingo Sovietų Rusijos, kuri už mūsų pinigų ir mūsų darbo prakaitu kariauja užgrobumui ir išžudymui mūsų brolių senoje mūsų tėvyneje.

Amerikos ir Britų armijos vakarų fronte tautas išlaisvina ir atstato jų nepriklausomybes, o Sovietai užkariauja, pavergia, žudo, ir gabena į Lietuvį vietas savo vergus Rusus, kuriems įsakyta balsuoti už prisidėjimą prie Sovietų, jeigu vėl Lietuvoje bus pravedama gyventojų balsavimas. Mes tokiame balsavime turim būti priešingai — Lietuva pasiskelbė Nepriklausoma Vasario 16, 1918 metais, ir to mums pakanka!

Paryžiaus Gyventojai Gina Savo Laisvę

Alijantams pradėjus artėti į Paryžių, Prancuzijos Laisvimo kariautojai viduje pradėjo savo darbą prieš okupantus Vokiečius. Vaidze matoma civiliniai rubais kariautojai, kurie turėjo visokios rūšies ginklus, slapta įgytus.

SUOMIJA BUS PASMAUGTA

Suomija pasirašius karo paliaubas su Sovietų Rusija ir Britanija, atsidurė tokioje sunkioje padėtyje jog vargu galės išlikti gyva, kaip pareiškė jos premjeras. Maskva pareikalavo: Sumokėt \$300,000,000 karo nuostolių, per 6 metus.

Tuoju atiduoti Rusijai visas žemes ką bolševikai buvo užgrobę iš Suomijos užpuolimu 1940 metais.

Turi užleisti Rusijai per 50 metų Porkkala pusiasalį su plačiu plotu žemės ir karo laivyno stotimi. Tuo būdu Rusai Suomiją visai pasmaugs.

Iš Suomijos pasitraukdami Vokiečiai daro didelius nuostolius.

VOKIEČIAI išrado vandenįje leidžiamus radio pagalba valdomus sprogstamus laivus, kurie suplaišino ir nuskandino 36 Alijantų laivus Anglų kanale.

Skiria dovanas. Miami, Okla. — Ottawa apskrities pirmutiniam kareiviui inėjusiam į Berliną arba į Tokvo paskirta dovanos po \$1,000. Tas dovanas pasiryžo sukelti šios apeliokės pereito karo veteranai.

Amerika paskyrė ambasadorius išlaisvinti Belgijai, ir Lenkijai, tuomi netikėtai staiga natvirtinant palaikymą Lenkų vyriausybės in exile, kurią Maskva neigia ir atsisako turėti reikalus.

VOKIETIJOJE vietomis kyla riaušės iš kitų šalių suvežtu darbininkų į Vokietijos dirbtuves, jaučiant kad Vokiečiai jau sumušami.

ŠEŠTA KARO PASKOLA PRASIDĖS LAPKRIČIO 11

U. S. izdo departamentas rengia planus Šeštai Karo Paskolai, kuri prasidės su Lapkričio 11, baigsis Gruodžio 7, Pearl Harbor užpuolimo sukktuvėse.

Paskola bus apie 20 bili-jonų dolarių.

Paskola bus daroma nors jei Europoje karas ir bus pabaigtas.

ROBOTAI bombos Anglijoje apgadino 1,104,000 gyvenamųjų namus ir 23,000 namus sugriovė per 80 dienų atakų. Nuo 1940 metų kai Vokiečiai lėktuvais užpuolė, sugriauta ir sugadinta 107,000 gyvenamųjų namų ir apartamentų.

VOKIETIJS žmonės sutinka Amerikos kareivius noriai, kiek jie gali tą savo džiaugsmą parodyti. Jie pamatę Amerikiečius kareivius, jaučia karo pabaigą netoliese.

RUSAI raudonarmiečiai, inėje Rumanijon suėmė buvusį Rumanijos premjerą Antonescu ir kelis kitus jo valdžios narius, ir kaltina juos "karo kriminalistais". Tuo būdu bolševikai paima Rumaniją į savo kruvinas rankas ir pradės naikinti jos žymesnius piliečius.

MELYNI stampai ir ženklukai iki šiol naudoti pirkimui nekurių maisto dalykų bus panaikinti Spalių 1.

Nuo šio karo pradžios iš Amerikos armijos paleidimais iš armijos išėjo apie 1,600,000 kareivių ir kari-ninkų.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Cincinnati, Ohio. — Angliakasių unijos suvažiavime prezidentu vėl išrinktas John L. Lewis.

Lewis pareiškė pagamins naujus reikalavimus kasyklų darbininkams. Sutartį su kompanijomis baigiasi 1945 pavasarį.

Detroit, Mich. — Henry Ford pareiškė jog jis kels mokestis savo darbininkams tuoj kaip tik valdžia pavels. Tas sukėlė didelio visų susijdomavimo.

U. S. Valdžios ligoninėse labai stokuoja patarnautojų. Tos ligoninės yra kur užlaikomi kariai parvežti iš karo laukų. Į darbus priimami civiliniai.

U. S. Vidaus Reikalų Sekretorius Ickes sako, jeigu Kongresas paskirtų bent \$2,750,000,000 sumą, jo departamentas galėtų paruošti darbų tiek kad po karo turėtų užsiėmimo apie pusantro milijono darbininkų.

AUDROJE kuri prašlavė Atlantiko pakraščiu perėitą savaitę Rugs. 14 padarė daug nuostolių, sugadin-ta namų, išversta medžių, nutraukyta vielos, ir žuvo apie 40 žmonių.

Bolševikų komisija pri-skaitė buk Lenkijoje prie Liublino, kur naziai buvę įrengę žmonių žudymą, išžudytą toje vietoje 1,380,000 asmenų. Gal but naudojama tie patys rašymo būdai kaip paduodant fronte kasdieną nužudytų Vokiečių skaičių.

Iš LONDONO į Paryžių pradėjo jau veikti oro susisiekimo linija. Taipgi Amerikos tuli landų biznieri-riai jau pasiekė Paryžių ir daro biznio ryšius.

Meksikoje, vaikų neda-maitinimas pasirodė siaučia tarp beveik pusės vidurinės ir darbininkų klasės šeimų vaikų.

Romoje pradėjo siausti gaujos. Rugs. 18 įtužus minia iš 7,000 žmonių užpuolė teismo rumus ir atėmus teismo laukiantį buvusį kalėjimo viršininką, žvėriškai jį nužudė. Kitas kalėjimo viršininkas, Pietro Caruso, taip pat apkal-tintas baudimu ir žudymo žmonių laike Vokiečių okupacijos, teisme aiškina jog iam buvo nazių įsakyta atlikti žudymus ir jis negalėjo to išvengti.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Pennsylvanijos Lietu- viai, Registruokites

Lietuviai pastaraisiais metais dideliais skaičiais pri-
ėmė Amerikos pilietybę. Bet
pilietybė jų manymu reikalinga
daugiau tam kad senatvėje
galėtų gauti pensiją, o kiti
ėmė tam kad juos iš Ameri-
kos nešvartytų....

Tas viskas gerai. Bet yra
ir kitos pareigos kurias demo-
kratinėje šalyje piliečiai turi
atlikti. Tai rinkimas savo ša-
lies, savo valstijos, apskrities,
ir miesto-miestelio valdininkų.
Jų išrinkimas priklauso nuo
piliečių balsavimo. Jeigu esi
Amerikos pilietis, o nesinaudo-
ji savo balsavimo teise tai ne-
atlieki savo pareigos, o pave-
di kitiems, dažnai sukiems
politikieriams, išrinkti miesto
ar šalies viršininkus, arba ap-
dėti tave kokiais nors aptaksa-
vimais kam tu nepritari.

Symet, be kita ko, bus ir
prezidento rinkimas. Tie ku-
rie dabar jau svarsto už kurį
kandidatą balsuos, rinkimų lai-
kui atėjus gali pasijusti kad
jiems balsuoti neleidžiama.

O tai gali atsitikti dėl amė-
nos priežasčių: dėl praleidimo
užsiregistruoti balsavimui.

Prileidimas dažnai būna dėl
atidėlioimo kitai dienai, arba
paskutinei dienai.

Balsavimų diena bus Lap-
kričio 7 diena.

Pennsylvanijoje, tikrai tie
gali balsuoti rinkimuose kurie
užsiregistruoja bent mėnesį
prieš rinkimų dieną. Paskuti-
nė registravimosi diena yra 7
Spalių. Bet visuose miestuose
ir apskrityse užsiregistruoti
duodama dar kelios dienos pir-
miau paskutinės užsiregistruo-
ti, nes ne visi gali registruotis
paskutine diena.

Taigi, nauji piliečiai, senieji
balsuotojai, ir jaunuoliai kurie
sulaukė 21 metų, privalo užsi-
registruoti ir būti pasiregistra-
vusiais šių metų prezidento ir
kitų šalies ir valstijos valdi-
ninkų rinkimams.

KARO PALIAUBŲ dienoje
visoje Pennsylvanijoje ruošia-
masi uždaryti degtinės parda-
vimo krautuves. Tę valstijos
degtinės pardavimų yra 575.
Taipgi patys miestai turės ap-
sispręsti ar uždaryti karčiamas
tą dieną, kad žmonės galėtų
blaiviai paminėti karo pasiba-
gimo dieną.

NELAIMŲ MAZIAU

Pittsburgho srityje ir Penn-
sylvanijoje šymet per pirmus
7 mėnesius trafiko užmušimų
buvo kiek mažiau negu pernai
per tą patį laikotarpį.

Trafiko nelaimės per tuos 7
mėnesius valstijoje buvo už-
mušta 665 asmenys, kurių di-
desnė pusė pėkštėji.

Allegheny apskrityje iš 7
žuvusių skaičiaus tenka 90 as-
menų per tą laiką.

PENNSYLVANIJOJE nuo
karo pradžios vis mažėjo val-
džios pašalpomis išlaikomų as-
menų skaičius. Kada prasidė-
jo karas, 1939 metų rudenį,
valstijoje virš milijonas asme-
nų gavo viešą pagalbą ir kita
pusė milijono buvo šelpiami iš
Federalės valdžios pusės WPA
darbais.

Iki 1944 metų Rugsėjo mė-
nesio visos karui dedamos pas-
tangos surinko visus galimus
dirbti kokį nors darbą ir tik
liko apie 208,000 asmenų to-
kių kurie netinka į darbus—
akli, raiši, seni, ir našlaičiai
ir tik jiems valstija turi teik-
ti pašalpą.

Lewis J. (Jimmy) Carrick iš Pittsburgh, Pa., U. S. juri-
ninkų globojamas. Jis penki
metai kaip nevaikšto, del strė-
nų meningito. Karo laivyno
chirurgai mano daryti jam
operaciją ir tiki jis netrukus
galės žaisti bolę.

PHILADELPHIA

Remtinas Ukrainiečių Sumanymas

Pastaru laikų iš tikrų šalti-
nių teko sužinoti kad Ukrai-
niečių pirmaeilį veikėjų vadų
tarpe keliama sumanymas su-
kviesti įvairių mažų ir paver-
gų tautų veikėjų kurie dar-
buojasi laisvei savo gimtinių
kraštų, bendram pasitarimui,
pasidalinimui mintimis, ir vie-
ni kitiems toje kovoje pagel-
bėjimui. Tokia pagalba gali
būti visokia: ar spauda, ar gy-
vų žodžiu, ar parašais, žodžiu,
viskuo kas tik yra naudinga ir
legalu.

Ypatingai jų pageidaujama,
su kuo, su kuo, bet su Lietu-
viais tai suėti į glaudžiausius
ryšius, į artimą bendrumą. Jų
manymu, Lietuviai, palyginus
su kitais, yra maža tauta, bet
juose glūdi genijus ir griežtas
užsispyrimas kovoti ir dirbti
už savo tėvynės Lietuvos lai-
sve. Apie tokį Lietuvos užsi-
spyrimą net ir Lenkų poetas
Vincas Pol yra pasakęs:

"Lietuviai, tylus, ramus, bet
kas Lietuva pažeis tam jau
Lietuviai niekuomet neatleis!"
Reporteris.

NUGIRSTAS DALYKELIS

Rugp. 28, 5-tos ir South st.
gatvių dalyje, užsukau į "de-
simtukinį storą" truputį užka-
sti. Prisidės prie stalo užgir-
dau čia pat valgančių dviejų
moterėlių daryta Anglų kal-
ba pasnekėj. Viena sako:

"Ištikro, tie Lietuviai tai
keisti žmonės: pas jų didžiau-
sius žmones, jeigu jie nori pa-
silinksinti tai visi mėgsta
pasirėdyti tik Adomo ir Jievos
rojiškais rubais.... ir veidus
turėti užsimaskavę."

"Kas jums tokias nesamo-
nes pasakojo?" antroji paklau-
sė, nutraukdama pirmos kal-
bą.

"Ugi poni Grinievčova. Ji
sakosi pati tokiame pasilinks-
minime dalyvavo kai buvo nu-
važiavus į Lietuvą, tuo laiku
kai jos vienas giminė trumpą
laiką ten prezidentu buvo", aiš-
kina pirmoji.

"Kokią Grinievčovą tu turi
mintyje?"

"Ugi tą kurios vyras, sako-
na, čia mūsų mieste yra Lie-
tuvos 'konzulu', nusakė už-
klaustoji, ir daugiau jų pakal-
bėsio negavau girdėti, nes abi
moterėles, nusišluosčiusias, ais-
krumą nuo lūpų, pakilusios iš-
sio, palikdamos mane užsimas-
kė...."

Ka, po šimto kelių, ta po-
ni Grinievčova galėtų būti?
Gal but ta moterėlė kuri taip

WATERBURY, CT.

PIKNIKAS PAVYKO. Di-
džiausias šios vasaros Water-
buryje Lietuvių piknikas buvo
tai sekmadienį, Rugsėjo 17 d.,
American Friends of Lithua-
nia surengtas piknikas Lietu-
vių Kambario įrengimui St.
Mary's Ligoninėje.

Vietos laikraščiai sako, da-
lyvavo virš 1,500 publikos, ir
reikia tą pripažinti, nes pikni-
ko dideliame plote toli netilpo
automobilai suvažiuosius žmo-
nių, o žmonės grūdėsi kaip at-
laiduose Lietuvoje, taip tiršta
minia buvo. Diena pasitaikė
puiki, šilta kaip vidurvasarį, ir
visi turėjo smagų laiką iki vė-
lumos.

Piknike pelno padaryta dau-
giau negu reikalinga kambario
įrengimui, todėl komitetas pa-
naudos tuos pinigus kitiems
butiniams tautos reikalams.

Atlikta programos iš kalbų,
dainų, ir pravesta laimėjimas
dovanų kurios buvo skirtos.
(Plačiau bus kitame num.)

PATARIA NESMEIŽ- TI BOLŠEVIKIŠKU BUDU

CIO politiškos akcijos komi-
tetas, turėdamas iš aptakusių
darbininkų milijonus dolarių
savo propagandai, ją varo visi-
škai komunistiniu būdu. Visa
ką komunistai pirmiau darė sa-
vo tarpe slapta, dabar per šį
komitetą išeina aiškiai.

Tas komitetas savo kampa-
nijoje už Rooseveltą pradėjo
jau piešti, bolševikišku būdu,
karikatūras tų žmonių kurie
dirba prieš Rooseveltą arba už
kitą kandidatą, Dewey. Tuos
savo priešininkus tas politiškos
akcijos komitetas piešia su
svastikom ant krutinių ir va-
dina juos "Hitlerio korpalo
Amerikoniškais fašistais".

Tuo pasipiktino ir tie kurie
pripažysta teisę CIO agituoti
už tam tikrus pasirinktus kan-
didatus. Pav. Detroito Free
Press pareiškia jog tas laik-
raštis stengėsi apginti Sidney
Hillmaną, CIO politiškos akci-
jos vadą, kurį kitį pradėjo ap-
šaukti komunistu, bet reika-
lauja kad Hillman ir jo komi-
tetas liautųsi apšaukęs fašis-
tais kitus gerus Amerikonius.

"Nesutikimas su kitų žmo-
nių pažiūromis neleidžia dar
abejoti apie jų Amerikonizmą",
pastebi tas laikraštis.

Šis darbas yra dar tik pra-
džia viso bolševikiško purvini-
mo ir šmeižimų kokie prasidės
artėjant prezidento rinkimams.

CIO politiškos akcijos komi-
tetas užverčia žinomus žmones
savo literatūra, prakalbų saky-
mo nurodymus, agitacine lita-
ratūra, laiškais kokius turi vi-
si siųsti į vietos Amerikoniš-
kus laikraščius, ir tt. ir tt.

kalbėjo buvo durnaropių pri-
siėdus, o gal tik Slaviškiu būdu
minėjo kokią ten Lietuvę? Kas
tą galėtų išnarplioti?
Pointbryzietis.

Generolai Patton ir Bradley Prancuzijoje

Amerikos generolai Patton ir Bradley, kariaujanti prieš
Vokiečius Prancuzijoje, aplanko karo sritis Prancūzų provin-
cijoje Bretanijoje.

Dalyvavo LVS Centro Valdybos Posėdyje

Rugsėjo 10 d., P. J. Žiurių
namuose, Lakewood, Ohio, įvy-
ko Lietuvai Vaduoti Sąjungos
Centro valdybos posėdis. Iš
Detroito į posėdį buvo nuva-
žiavę išdininkas J. Smails, vi-
ce pirmininkas Dr. J. J. Sims,
ir finansų sekretorius J. Kri-
pas, iš Ann Arbor. Buvo pro-
ga ir man su jais nuvažiuoti
aplankyti drauges Clevelande.

Oras pasitaikė gražus. Kar-
tu su mumi važiavo ir mano
draugė mokytoja, Miss Fran-
ces Woodhull, iš Morgantown,
W. Va. Ši panelė vasaras pra-
leidžia Detroito dirbdama ka-
ro darbuose, o mokslo sezone
mokytojauja savo miestelyje.
Budama Detroito ji nuolat piro-
ko karo bonus per Lietuvius.
Ji jau pramoko ir Lietuviškai
dainuoti "Kai aš turėjau kai-
me mergele". Nesmagu buvo
su ja skirtis, nes ji nepapras-
tai nuosirdi ir buvo man lyg
sesuo.

Clevelande viešėjome pas pp-
žiurius, kur buvo surengta po-
sėdžio pietūs ir dalyvavo kiti
centro valdybos nariai, viet-
iniai: P. J. Žiuris, centro pirmi-
ninkas, K. S. Karpus, sekre-
torius, Dr. S. T. Tamošaitis,
spaudos komisijos narys, ir
p. Hypatija Žiurienė, parašų į
Washingtoną vežimo komisi-
jos narė. Abu žiuriai tikrai
rasišventę dirba dėl Lietuvos.

GRYZO IS ATOSTOGU

Eugenija Molienė su dukre-
le Aldona gryo iš vasarnamio.
Jos ten praleido net kelis va-
saros mėnesius. Povilas Molis,
notaras, ir sunus Eugenijus tik
sekmadieniais nuvykdavo į va-
sarvietę.

Rugsėjo 10 d. Detroit Free
Press patalpino atvaizdą ir ap-
rašymą apie Eugenijų Molį,
Molių sunų.

Apie jį rašo kaip apie filo-
sofijos mągėją, kad jis yra 6
pėdų 4 colių aukščio Lietuvis
buvęs Wayne Universiteto stu-
dentas, geras basketbolo ir
basebolo lošejas.

Dabar Eugenijus Molis yra
paskirtas direktoriaus asisten-
tu (personal research) Fisher
Body dirbtuvėje.

WAR CHEST VAJUS

Detroito War Chest vajus šį
rudenį prasidės Spalių 25 ir
baigsis Lapkričio 10.

Šiai plačiai apeliškai nustā-
tyta kvota \$8,500,000. Tarp
kitų reikalų ir tautinių fondų
šymet čia surinktų aukų gaus
ir United Lithuanian Relief
Fund.

R. K. SUSIRINKIMAS

Detroito Lietuvių moterų
Raudonojo Kryžiaus vienetas
vasaros karščių metu buvo nu-
traukęs susirinkimus. Dabar,
vasarai praėgus, mes Raudo-
nojo Kryžiaus moterys vėl tu-
rime pradėti laikyti susirinki-
mus ir tęsti savo gražų šelpi-
mo darbą.

Šiuomi pranešu kad sekan-
tis R. K. vieneto suirinkimas
įvyks ketvirtadienį, Rugsėjo
28, Miltono-Armato salė, 2386

Turi jau ir Mėsos

Prancuzijoje, Ecourche mie-
stelyje, kaip šis vaizdas paro-
do, po Vokiečių išvijimo mė-
sos parduotuvė galėjo pardu-
ti jau mėsą. Nors ir mažai jos
turi, bet vis tik žmonės gali
nusipirkti. Tą miestelį išlais-
vino Amerikiečiai.

24th St., nuo 7:30 vakare.

Kviečiu Detroito moteris su-
sirinkti, kaip narsės taip ir ne-
narsės, ir prisidėti savo suma-
nymais ir darbais prie kilnios
organizacijos, Raudonojo Kry-
žiaus.

Vera Motuzienė, Pirmininkė.

DAYTON, OHIO

PASIDAIRIUS

Pvt. Antanas Augaitis, ka-
riavęs Italijoje prieš Vokie-
čius, buvo parvykęs iš tenai
pasilėsti ir paviešėti.

Marinas Antanas Kavaliaus-
kas, išbuvęs ilgesnį laiką Ang-
lijoje ir buvęs sužeistas, par-
vyko pasiviešėti.

Sgt. Juozas Šeškevičius, ka-
riavęs Afrikoje ir Italijoje, ir
atsižymėjęs kovose, taipgi bu-
vo sužeistas du kartus. Jisai
parvykęs pasiviešėti, pasinau-
dojo ta proga ir Rugsėjo 16 d.
apsivėdė su pirmiau buvusiu
savo mergele.

Jie visi trys pasilieka tarny-
boje čia Amerikoje.

Prieš Darbo šventę buvo at-
vykus iš Chicagos viešnia Ka-
zė Bakutienė su suneliu Ri-
čardu. Svečiai viešėjo pas bro-
liu Agotą ir brolių Stasį Ka-
valiauskus. Ta pačia proga
Bakutienė aplankė savo brolio
Juozo Kavaliausko kapą, kuris
yra palaidotas Kalvarijos kapi-
nėse. Bakutienė yra Dirvos
skaitytoja.

COLONIAL teatre Rugs. 21
prasidėjo rodymas filmos iš
Prezidento Wilsono gyvenimo.
Tai yra biografinis vaizdas to
garbingo Amerikos prezidento,
sulgų kurio 14-kos punktų pa-
skelbtų pereinio karo metu, ir
mūsų senoji tėvynė Lietuva
turėjo progą atgauti savo ne-
priklausomybę. Kaip Lietuva
gražiai gyveno ir kaip ji pa-
sauliui įrodė jog moka puikiai
tvarkytis tą visi žino. D. Rep.

DIRBS PEČIUS KU- RIE DEGS BE DU- JŲ IR DUMŲ

Minkštos Anglies Institutus
praneša apie išradimą naujo
anglimi kurinamo pečiaus, ku-
ris sunaudos viską kas angly-
Briggs Mfg. Co. Outer Dri-
kas pirmiau išleidavo per ka-
miną laukan. Tie naujoviški
pečiai neruks, neturės dūmų
ir jokių dujų kurios iki dabar
buvo pavojingos ir reikalingi
buvo kaminais.

Naujas pečius sudegins vi-
sas dujas ir dūmus kas tik iš
anglies paeina, ir duos 50 nuo-
simčių daugiau šilumos iš tiek
pat anglies, prie to žymiai su-
mažės pelenai nuo to paties
anglies.

Tie nauji pečiai palaikys 4
ar 5 kambarių namą šiltą per
72 valandas be jokio prižiū-
rimo. Pečiai parsiduos po apie
\$60.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka)

MEIRONIENĖ Katrė (Balči-
konaitė), mirė Rugp. mėn.,
Chicagoj. (Panėv. ap., Trus-
kavos p., Okainelių k.) Ame-
rikoj išgyveno 40 metų.

RAMANAUSKAS Kastantas,
mirė Rugp. 19, Waterbury,
Conn.

MINGILAS (vardas nepažym.)
mirė Rugpj. 26, Maspeth,
N. Y.

POVILAITIS Petras, 52 metų,
mirė Rugp. 15, Philadelphia,
Pa.

KAMARAUSKAS Jonas, 45 m.
mirė Rugp. 21, Philadelphia,
Pa.

AUKSTUOLIS Bronius, 43 m.,
mirė Liepos 10, Buenos Ai-
res, Argentinoj. (Ukmergės
ap., Balnikų p., Vilkiškio k.)

RUPLĖNAS Jonas, mirė Lie-
pos 17, Buenos Aires, Argen-
tinaj.

KMIELIAUSKAS Vincas, mi-
rė Rugp. 17, Edwardsville,
Pa.

ZEKAITĖ Ona, mirė Rugpj.
24, Luzerne, Pa.

PUZERONAS Adomas, mirė
Rugp. 25, Wilkes-Barre, Pa.

BURINIENĖ Kazimiera, mirė
Rugp. 17, West Pittston, Pa.

SIATIS Antanas, 34 m., mirė
Rugp. 7, Chicagoj, kur bu-
vo ir gimęs.

PETRAVICIUS Jonas, 70 me-
tų, mirė Rugp. 25, Philadel-
phia, Pa.

JURGAITIS Petras, mirė Rug-
pjūčio 25, Philadelphia, Pa.

VILKISIENĖ Julė, mirė Rugp.
26, Philadelphia, Pa.

MURAUSKAS Juozas, pusam-
zis, mirė Rugs. 3, Chicagoe.
(Raseinių ap., Viduklės p.,
Kampiškaičių k.) Amerikoje
išgyveno 40 metų.

SILEIKA Espolitas, 50 metų,
mirė Rugpj. 27, Chicagoe.
(Ukmergės ap., Traupių p.,
Žerkiškių k.) Amerikoje iš-
gyveno 30 metų.

BAGVILIENĖ Stasė (Čizaitė),
pusamžė, mirė Rugs. 3, Chi-
cagoj. (Šiaulių ap., Šiaulių p.,
p.) Amerikoje išgyveno 33 m.

SLONIENĖ Julė (Vaizaitė),
mirė Rugsėjo 3, Chicagoe.
(Telsių ap. Rietavo p. Girė-
nų k.) Amerikoje išgyveno
35 metus.

VAITKUS Jonas, pusamžis,
mirė Rugsėjo 3, Chicagoe.
(Šiaulių ap., Vaiguvo par.,
Pavaiguvo k.) Amerikoje iš-
gyveno 49 metus.

SUŠIS Antanas, 56 m., mirė 2
Rugs., Chicagoj. (Šiaulių ap.,
Papilės p.) Amerikoje išgy-
veno 38 metus.

KRAUKLIS Mykolas, seno am-
žiaus, mirė Rugs. 3, Chica-
goj. (Raseinių ap., Vidžių p.,
Prusių k.) Amerikoje išgy-
veno 40 metų.

MACYS Jonas, mirė Rugp. m.
Mahanoy City, Pa.

SILIENĖ Agota, 60 m., mirė
Rugp. 14, Benld, Ill. (Vilka-
viškio ap., Pajavonio v., Eg-
lupių k.)

TAMALONIENĖ L., mirė 31
Rugp., Plymouth, Pa.

KRAKAUSKIENĖ Marg., mi-
rė Rugs. 1, Swoyersville, Pa.

ANTANYNIENĖ Ona, mirė
Rugp. 30, Edwardsville, Pa.

DUMSKIS Ignas, mirė Rugp.
30, Exeter, Pa.

GREBLIUNAS Jokubas, mirė
Rugs. 2, Exeter, Pa.

VARNELIENĖ Marė, 48 metų,
mirė Rugs. 4, Luzerne, Pa.

RADZEVICIUS Adomas, mirė
Rugs. m., Shendadoah, Pa.

NEDZINSKAS Stasys, 80 m.,
mirė Rugs. m., Philadelphia,
Pa.

MEINARTAS Juozas, 60 me-
tų, mirė Bal. 23, Westville,
Ill. (Šilalės par.)

GIRKULIENĖ Ursulė, mirė 17
Liepos, Detroit, Mich. (Sei-
nų ap., Paliepių k.)

DAUKAITIS Vincas, 64 metų,
mirė Kovo 9, St. Louis, Mo.

PLIKUNIENĖ Solomeja, 62
m., mirė Birž. 30, Oregon
City, Ore.

JUSKEVICIUS Vincas, 69 m.,
mirė Rugp. 8, Traveskyn,
Pa. (Šiaulių aps., Užvenčio
par.)

Užsirašykite Amerikos
"LIETUVIŲ NAUJENAS"

Mėnesinis žurnalas, 28 puslapių,
paveiksluotas ir daug skelbimų.
Kaina metams \$1. Adresas:

Lietuvių Naujienos
332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp.
A. Vanagačio leidžiamą mu-
zikos ir juokų žurnalą. Ei-
na du kartu į mėnesį. Kaina
metams \$2. Prisiųskit 10c
pašto ženklais, gausit vieną
numerį pamatymui.

MARGUTIS

6765 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Pasinaudokit šia proga per vasarą!

Alpis iki Spalių 1 \$1
duodamas už

Puiki, didelė K. S. KARPIAUS Istorinė Apsaka

288 puslapių didelė knyga, su istoriškais paveikslais.
Popieros viršelais kaina \$1.50. ... Tvirtais viršelais, \$2.00.
Atiduodama už \$1.00 (Tvirtais viršelais 1.50)

Ši istorinė apysaka jums patiks — aprašoma kaip Didis Lie-
tuvos Kunigaikštis Kęstutis pateko kryžiuočių nelaisvėn, kaip ji
iš nelaisvės išgelbėjo ALPIS, jaunas sukrickšcionintas Lietuvis
nelaisvis, kurio priežiūrai Kęstutis buvo pavestas. Ši apysaka
plačiai vaizduoja Ablo ir Kęst

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilksim!

Bendro Fondo Istorija

KURIA AMERIKOS LIETUVIAI PRIVALO ŽINOTI

Apie "Benkartą" kurį Tarybininkai Norėjo iš Tautininkų Pasigrobti. Tikriausias Irodymas kad Katalikai ir Socialistai Bendro Fondo Nenorėjo. Tikrinimas kad Tautininkai "Niekio Neturi" su Naujuoju Fondu kaip tik Patvirtina kad Turėjo Labai Daug. Ir Dabar Grigaitis Pasigenda LNRF \$2000, bet Tautininkus Jis Atsisako Matyti. Meluodamas Iškelia Sako Klastas.

Naujienose, Rugsėjo 5, Apžvalgoje, pašvesta du straipsniai Bendro Amerikos Lietuvių Fondo klausimu. Viena paprastu seno ceciliko būdu iškoneveikiamas p. Julius Smetona, antrame, "Bendro Fondo Kurimas", stengiamasi įrodinėti buk Tautinis Lietuvos Šelpimo Fondas ir jo įsteigėjai neturėję jokio bendro su įkurtu nauju Bendro Amerikos Lietuvių Fondu, kuris įregistruotas Washingtone ir kuris pagaliam priimtas į National War Fund.

Trumpai sakant, tame savo rašte Grigaitis vėl bando įrodyti buk bendras fondas įsteigtas tikrai Amerikos Lietuvių Tarybos nuopelnais ir tik dėl to kad Pittsburgho konferencijoje buvo nutarta toks fondas įsteigti, todėl tautininkai turį būti dėkingi kad juos į šį fondą įsileidė...

Tame straipsnyje sakoma: "Šis fondas yra visai naujas fondas, kuris su "National" fondu neturi nieko bendro. Pačiame Washingtone buvo pata- rta išsiimti visai naują čarterį ir gauti naują registracijos numerį. "National" fondo firma nieko čia nepagelbėjo".

Ar tikrai nepagelbėjo? Pažiūrėsim. Yra žinomas Pittsburgho konferencijos nutarimas šelpimo fondą steigti, ir tarybininkai kaip žiurkės višas skyles Washingtono išlandžiojo norėdami pralysti pro tautininkų "National" fondą ir įsteigti savo. Bet niekas su lais Washingtono nesiskaitė.

Kad nesiskaitė liudija šis faktas: Tarybininkų "vyriausiųjų trijų" "delegatas" Mikas Vaidyla pagaliau buvo nusistatęs pas Adv. A. Olį, Lithuanian National Relief Fund pirminką, prašyti kad Olis "atiduotų" tarybininkams tą "benkartą" (Lietuvių Tautinį Šelpimo Fondą). Jiems reikalingas buvo gauti to fondo numeris, nes Washingtono tarybininkams vis priminė kad yra vienas Lietuvių fondas, patarė susitarti su juo.

Tėmykit šį svarbų faktą, ką tarybininkai taip bando užslėpti: Tarybininkai nuo pat savo konferencijos Pittsburgho nenorėjo jokio bendro fondo, o tik varėsi už įkurimą savo kontroliuojamo fondo. Dėl to jie ir p. Olis nekalbino, sakdami: "Ką tu ten su tais fašistais, susidėkim išvien bendrą fondą sudaryti LNRF registraciją, padarysim Lietuvai daug gerų". Ne, jie taip nekalbėjo ir su p. Olį, jie tik, gudriai apsigalvoję, nusiuntė p. Vaidylą, žioplų apsimečiusį, prašyti atiduoti tarybininkams "benkartą" (mat, tuo tarpu LNRF aktyviai neveikė, todėl tarybininkai manė imsi ir išvilios Olįui tą "benkartą", jis pasakys: "Tekit, turėkit!").

Kai Olis nesutiko pavesti tą fondą tarybininkams, o priešingai, sumanė padaryti bendrą visuomenišką Lietuvos Šelpimo fondą, ir įregistruoti jį į National War Fund, "derybos užsitiesė apie penkis mėnesius!" Tą pareiškia Grigaitis tame savo rašinyje kaip svarbų argumentą. Bet tas jo argumentas atsimuša jam pačiam į kaktą: Derybos dėl to taip ilgai užsitiesė kad tarybininkai vis ir toliau tarp savęs tarėsi kaip tautininkus apgauti ir pasiimti tą bendrą fondą į savo kontrolę!

Apie p. Olį pastangas su-tverti bendrą Lietuvos šelpimo fondą ir įregistruoti National War Fund gali liudyti Lietuvos konsulas Chicagoje, kuris pasitarimuose nuo pat pradžių dalyvavo.

Kada tarp p. Olį ir tarybininkų pasirašyta sutartis kurti bendrą fondą, jie suprato ir pajuto kad LNRF yra jiems raktas į Washingtoną inerti, ir palengva pradėjo lysti ir daryti kaip ką savotiško, sur tik buvo galima. Tik taip jų atstovai šian-ten įleisti Washingtono, nes vis kalbėjo apie bendrą Lietuvių proponuojamą fondą Lietuvių projektuojamąjį fondą. Ir kas tas fondas susikūrė tik dėl to kad tautininkai savo fondu pravedė kelią, palidiję vėl Grigaitis savo pareiškimu tame straipsnyje:

"Tačiau, organizuojant Bendrą Fondą ir jį steigiant Chicagoje suvažiavime (kovo 25 d.), buvo visų suprata kad "National" fondas likviduos ir perduos kiek jame yra likę neišleistų pinigų "administravimo tikslams". (Mūsų pabraukta.)

Tuomi Grigaitis pasako ko tarybininkai iš tautininkų tikėjosi: kad fondą likviduotų ir atiduotų to fondo apie \$2,000 pinigų naujam fondui, kurį jie įsivaizdavo tveria patys visai naują čarteriui! Kur čia logiką? Tautininkai turėjo įnešti jų sutvorto fondo "administravimui" du tukstančių dolarių, o cecilikai, katalikai ir sandariečiai atėjo į fondą pilkom rankom, tuščiais kišenais, bet labai pripumpusiom galvom — tautininkus galutinai apgauti: paimti jų fondo pinigus ir patį fondą!

Dabar prieiname prie Kovo 25 suvažiavimo Chicagoje, kur buvo galutinai bendras fondas įkurtas.

Atvykus į Morrison viešbutį, mes tautininkų atstovai iš Clevelando ir Detroito, buvom labai nustebinti netikėtu Grigaičio, šimučio ir Vaidylos gerumu, draugiskumu, prielankumu: jie mus tik sveikina, šypsa burnas jų plaplėtus nuo ausies iki ausies. Po to, toliau paėję, sakau Dr. Tamošaičiui, tada LVS pirminkui: "Tas jų stebinantis mandagumas tai ženklas kad jie nori mus tautininkus apgauti..."

Ir visą laiką, Grigaitis virtęs ne Grigaičiu, jokio argumento, jokių partiviškumų nesidėkim išvien bendrą fondą sudaryti LNRF registraciją, padarysim Lietuvai daug gerų". Ne, jie taip nekalbėjo ir su p. Olį, jie tik, gudriai apsigalvoję, nusiuntė p. Vaidylą, žioplų apsimečiusį, prašyti atiduoti tarybininkams "benkartą" (mat, tuo tarpu LNRF aktyviai neveikė, todėl tarybininkai manė imsi ir išvilios Olįui tą "benkartą", jis pasakys: "Tekit, turėkit!").

Kai Olis nesutiko pavesti tą fondą tarybininkams, o priešingai, sumanė padaryti bendrą visuomenišką Lietuvos Šelpimo fondą, ir įregistruoti jį į National War Fund, "derybos užsitiesė apie penkis mėnesius!" Tą pareiškia Grigaitis tame savo rašinyje kaip svarbų argumentą. Bet tas jo argumentas atsimuša jam pačiam į kaktą: Derybos dėl to taip ilgai užsitiesė kad tarybininkai vis ir toliau tarp savęs tarėsi kaip tautininkus apgauti ir pasiimti tą bendrą fondą į savo kontrolę!

Tautininkų apgavimas pradėta nuo šito: Nors jie širdyje geidė kad tautininkai atiduotų iš savo fondo du tukstančius dolarių naujo fondo "administravimo reikalam", bet prašyti nedrįso. Priešingai, Kun. Dr. Končius, tarybininkų numatytas naujo bendro fondo pirminku, savo raporte tik rietė, tik aiškino kad šis fondas yra "visai naujas", kad jis padėjęs daug darbo, visur išlandžiojęs, iki išrupinęs fondui registraciją, ir tt. ir tt.

Iš jo kalbos išėjo kad tikrai naujasis fondas yra tikrai jo landžiojimų nuopelnas, viskas kas kitų pirmiau buvo daryta — niekas.

Kada išdavė savo raportą p. Olis, iš savo lankymųsi ir patyrimų Washingtono, pasirodė visai kitas paveikslas. Bet ir dėl to ginčų nekelta. Ir dabar, betgi, tarybininkai neprašė iš LNRF tų dviejų tukstančių dolarių, dargi Grigaitis pabrėžė kad LNRF pinigai čia nepriklauso, šis fondas su tais pinigais nieko bendro neturi.

Tas vis buvo daroma įtikrinimui atstovų kad fondas yra jų, tarybininkų, tėviamas, be tautininkų malonės!

Vaidylos jau išanksto buvo suplanuota primesti sandariečius prie tautininkų, kad tautininkai negautų 7 atstovų fondo, kad tokiu būdu fondas patikėtų cecilikų ir katalikų kontrolei (jie gavo pilnai po 7 arba 14 atstovų iš 21).

Tame suvažiavime buvo paklausta tik kas ką atstovauja, o ne kad tas suvažiavimas sudaro direktorių sąstatą. Suvažiavimo dalyviai tikrai užgryė fondo vardą: Bendras Amerikos Lietuvių Fondas, ir išrinko fondo valdybą. Su valdybos sąstatu tautininkai sutiko kartu su visais.

Direktorius į fondą priduoti pasiliko sau teisę kiekvieną srovę, ir suvažiavimui užsibaugus nebuvo žinoma kas fondo direktoriai bus (išskyrus kelius kurie ten pat sutiko).

Grigaitis savo nusenusiuose argumentuose "neranda" tautininkų ir nemato kodėl jie turėtų bendrame fonde turėti 7 atstovus, bet tautininkų fondą su \$2,000 tai ir dabar mato, kuomet patys Grigaitis ir Vaidyla ir po šiai dienai neturi ką į tą fondą įnešti savo "galingų" srovių vardu...

Neužteko to. Tuoj kaip tik delegatai sugrįžo iš Chicago, LVS centras gauna laišką prašantį skirti to bendro fondo administracijos reikalam \$200. (Praše ir iš tarybininkų).

Kadangi fondo direktorių sudaryme Vaidyla prisiplakė prie tautininkų tai LVS centro valdyba matė reikalo paprašyti savo "partnerių" sandariečių duoti nuo savęs pusę tos \$200 sumos, tik tada bus teisingai atstovaujami sandariečiai su tautininkais. Vaidyla ir iki šiai dienai į tą laišką neatsakė.

Kadangi, kaip minėta, Kovo 25 d. posėdyje fondo direktorių reikalas buvo paliktas nebaigtas, ir kadangi iš Sandaros pusės nebuvo duota \$100 padengimui bendros atstovybės fonde, tautininkai padarė pareiškimą fondo pirminkui Kun. Dr. Končiui kad jie sutiks duoti tą prašomą sumą \$200, jeigu tautininkai galės turėti fonde lygų skaičių atstovų su katalikais ir socialistais, o sandariečiai laigauna sau savo 7 atstovus.

Bet, kaip sakiau, kad visas šis darbas buvo varomas fondą pasigrobti į tarybininkų rankas, tai Vaidyla nenori turėti 7 sandariečius direktorius tame fonde, nes jam naudingiau yra bernauti Grigaičiui. Vėliau tautininkai net sugavo Vaidylą meluojant ir šmeižiant LVS ir tautininkus nuvažiavus į Naują Angliją. Tas viskas vėl patvirtina kodėl tautininkams nėra galima su Vaidyla bendro turėti.

Dabar, Rugsėjo 13, fondo

Naujas Bolševikų Teroras

LIETUVOS POŽEMIO PRANEŠIMAS

BOLŠEVIKAI ŽUDO NAUJAUSIOS ZINIOS
LIETUVOS ŽMONES IŠ LIETUVOS SAKO:

Vienas Lietuvos požemio kovotojų pranešimas iš Rugsėjo 12 taip Lietuvos padėtį atpasakoja:

"Jau Liepos 8 Vokiečiai su komisaru von Renteln pasiūlino iš Kauno sudeginti savo raštines popieras. Raudonieji Rusai užimdami Lietuvos miestus šaudė visus Lietuvos patriotus ir Lietuvos administracinio aparato pareigūnus.

"Vos įžengę į Lietuvos teritoriją, putodami kerštus išžudė visus Svyrių miestukų Lietuvos. Lietuvon prigrudo tremtinių iš Orel, Smolensko ir Oršos. Maisto ištekliai krašte tuoj dingo ir badas visiems gresia.

"Iš ukininkų viskas atimta iki paskutinio duonos kąsnio.

"Bijoma Rusų bolševikų keršto. Daug kas bandytų bėgti svetur, bet nėra galimybės. Vokiečiai keršydami Lietuviams už sabotazą uždarė Rytprusių sieną ir ten niekas pabėgti negali. Visi laivai ir valty Vokiečių sukonsfiskuota. Daugelis kaimų padegta, kaip ir derlius dirvose.

"Lietuvos žmonės betgi nenustoję viltingai kad kančios duos vaisių ir svetimi okupantai pasitrauks.

"Buvusieji Gen. Plechavičiaus vadovybėje batalionų likučiai tebesiranda gariose ir aktyviai kovoja ir sabotazuoja sumišusius Vokiečius."

LIETUVA PERDALINTA VOKIEČIŲ IR BOLŠEVIKŲ

Apie Rugsėjo 20 jau apie du trečdaliai Lietuvos vėl atsidur: Rusų bolševikų okupacijoje Rusų bolševikų okupacija, Kaunas, Biržai (visai sugriauti), Šiauliai, Marijampolė. Dar varžomasi dėl Raseinių ir Vilkaviškio.

Parubežiniai miestukai kaip Virbalis ir Naumiestis jau bolševikų rankose ir iš tų vietų jie labiausia grąšina Vokiečiams užpuolimu. Insterbugo kryptimi, Rutų Prūsijoje.

BAIGKIME PETICIJAS

Baigkit peticijas rinkti, kurie turit liuosas blankas skubiai gaukit ant jų parašus, ir norintieji daugiau peticijų rašykite tuoj į:

LVS CENTRAS
6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

suvažiavime New Yorke galutinai atmeta įleidimas daugiau tautininkų į direktorius, tačiau Grigaitis vis dar seilę ryja dėl tų dviejų tukstančių dolarių ką randasi Lietuvių Taut. Šelpimo Fonde (LNRF).

Butų gera visuomenei žinoti kiek tarybininkai į tą fondą įnešė, nors SLA jau davė \$2000, vis dar tikisi tų \$2000 iš tautininkų fondo, ir praše \$200 iš Lietuvai Vaduoti Sąjungos.

Grigaičio priekaištas kad gal tautininkai imsią rašyti "skundus" į Washingtoną yra tik jo sąsinėje atgarsis tarybininkų pastangų padėti tautininkus ir LVS "ant juodo listo", kaip Vaidyla tą plačiai skelbė.

K. S. Karpius.

LIETUVOS ATSTOVAS ITALIJOJE

Stasys Lozoraitis, Lietuvos Įgaliotas Ministras Italijoje, ir datar atstovauja Lietuvai Italijoje. Jis yra buvęs Lietuvos Užsienų Reikalų Ministru 1935 metais. Lozoraitis yra vienas iš keleto Lietuvos Atstovybių, išlikusių Lietuvai draugingose šalyse, vadų. Kuomet Sąjungininkai užėmė Romą buvo pranešta Lozoraitis turėjo audienciją pas Popiežių.

PLECHAVIČIAUS LIKIMAS

Gen. Plechavičius (Kauno spaudos žinia) buk viešai pasakęs kad jau pirmiau raginęs tautiečius griebtis ginklo kraštui ginti; dabar vėl pakartojęs savo šaukimą, kad nacional-bolševizmo kruvino keršto banga neprasiveržtų ir neužli-

tų mūsų krašto...

Jis pasakė: "Žinau kad Stalinas, pradėjęs man organizuoti Vyrų Rinktinę, yra davęs įsakymą mane pašalinti iš gyvųjų tarpo; tai manęs nestebina ir nebaugina."

Suimta drąsuoji generolų nazių patalpino Stutthofio stovykloje, kurioje jau daugelis Lietuvių yra dingę dėl bado ir apšaus užlaikymo.

Jau gatava KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE 3.00
LIETUVOS ISTORIJA — JAU GAUNAMA UŽ

TIMELESS
LITHUANIA
DR. OWEN J.C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelį spausdintas trim spalvomis.)

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskit savo užsakymą!

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
Šios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalam.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Karžygių Atminties Įamžinimas

(JULIAUS SMETONOS KALBA WATERBURY, RUGSEJO 17)

Nusipelnę žmonės yra pagerbiami įvairiais būdais. Tačiau pats gražiausias jų pagerbimo būdas ar tik nebus jų žmonių atminties įamžinimas. Aigiptiečiai savo didiesiems žmonėms pagerbti statydavo pyramides, kuriose jie ir budavo laidojami. Tos pyramidės išliko tukstančius metų ir jose palaidotų didžiųjų Aigiptiečių atmintis tokiu būdu išliko gyva labai ilgą laiką. Tas didžiųjų žmonių atminties įamžinimas, susietas su paminklų statymu, nusitęsė per visą žmonijos istoriją ir paskutiniuosius laikais ypač išsivyskino laidojimo mauzoliejuose. Paryžiaus Panteonas yra vienas tokių mauzoliejų. Ant jo sienų yra užrašyti ypatingai gražūs žodžiai: "Didiesiems Prancūzijos vyrams — dėkinga tėvynė".

Betgi ne visiems yra lemta būti dideliais žmonėmis; tačiau, antra vertus, kuone kiekvienas žmogus savo gyvenime yra padaręs gero, už kurį jam priklauso dėkingumas. Ir nėra abejonės kad visi kurie mirė kovodami už laisvės ir teisingumo idealus ne tik padarė visai žmonijai labai daug gero, bet net ir už tą gerą užmokėjo aukščiausią kainą. Tai gi jiems visiems priklauso daugiau negu paprastas dėkingumas. Ir ryžtas St. Mary's Ligoninėje įrengti kambarį šlame kare kritusių Lietuvių kilmės Amerikiečių atminimui pagerbti labai gražiai išryškina, ką dėkingumo jausmą ir iš jo kylantį pareigos supratimą.

Tiesa, tas kambarys negali būti laikomas mauzoliejumi tik kraja to žodžio prasme, kadangi jis yra skirtas gyviesiems, ir jo tikslas yra padėti išlaikyti gyvybę, o ne praglausti jos netekusį. Bet, antra vertus, jis drauge yra skirtas ir mirusiųjų atminčiai pagerbti. Todėl vis dėlto jis yra tam tikros rūšies mauzoliejus. Žinoma, jis savo išore negalės lygintis su didžiaisiais istoriniais mauzoliejais; bet ne vien išorėje glūdi kurinio vertė. O meilės ir dėkingumo į kuklaus kambario įrengimą gali būti įdėta nei kiek mažiau kaip į didžiulio ir prabangio paminklo pastatymą. Ir mes neabejojame kad tai paskutinė prasme St. Mary's Ligoninės paminklinis Lietuvių kambarys nei kiek nebus menkesnis už majestotingąjį Paryžiaus Panteoną.

Lietuviškieji kryžiai yra prasti medžio drožiniai, tačiau jausmo ir šilumos juose daugiau negu pačiame meniskiausiame marmuro paminkle. Į tuos medinius kryžius nemokytai Lietuvių tautos menininkai įdėjo visą savo sielą, ir tie kryžiai ilgainiui virto tarytum visos Lietuvos siela.

Šiandien tą sielą Lietuvos norima išplėsti, ne tik dėlto kad bolševikai netgi mediniuose kryžiuose įžiūri religinę propagandą ir todėl juos naikina kaip prieš-komunistinius simbolius, bet ir dėlto kad siela yra tautos gyvybės ženklas. Kai geriausi Lietuvos sunys bus išmirti šio karo audroje, o didelė Lietuvių tautos dalis, merdėdama, lauks mirties tolimose Rusijos plotuose, kas Lietuvos padangėje bėrąskins Lietuviškąją sielą? Negi statys Lietuviškuosius kryžius Mongolai, kuriuos bolševikai rengiasi apgyvendinti Lietuvoje vietoje išžudytų ir į Rusijos gelmes išvežtų geriausių Lietuvos vaikų.

Tuos paskutinius penkerius metus didžiuliu nerimu laukė bene pragiedrės dangus ir Lietuviškai sielai bene pasimatys laisvės rytojais. Vietoje to dangus tolydžio niūkėsi ir

juodėjo, kol, pagaliau, į šio karo pabaigą jis visas apsi-traukė neperregimais debesimis.

Kada bolševikai pirmą kartą užplūdo Lietuvą ir gyveno taikoje su Vokiečiais, Lietuvos viltys buvo kuone palaidotos. Juk buvo aišku kad Vokiečiams ir bolševikams šeiminkaujant Europoje, ne tik Lietuvių tauta bet ir visa eilė kitų tautų, negalėjo tikėtis išlaikyti savo gyvybės. Vokiečių susikirtimas su bolševikais buvo kiek atgaivinęs mūsų viltis. Buvo pradėję spekuliuoti kad Vokiečiai sumuši bolševikus, o Vokiečius vėliau sumuši sąjungininkai, ir tokiu būdu Lietuva vėl atsikels. Šiandien mes jau matome kad šito nebegali įvykti. Vokiečiai jau baigia visą auga, ir jie jau antrą kartą šio karo bėgyje baigia užimti visą Lietuvą. Ir atrodo kad net nesimato kas jiems galėtų sutrukdyti tautai padaryti. O jeigu niekas nesutrukdytų tuomet neišvengiamai Lietuvių tauta bus išžudyta ir jos siela amžinai išplėsta. Kaip poetas Dante ant pragaros vartų užrašė, kad "Paliktų viltį, kurie ten ineina", taip mes galime palikti savo viltis dėl Lietuvos prisikėlimo, jei Lietuva bus palikta bolševikų valdžioje.

Todel Lietuvos išsigelbėjimas tėra galima jei bolševikai bus sugniuždyti, kaip tikrai bus sugniuždyti Vokiečiai ir Japonai. Bet nuo bolševikų sugniuždymo priklauso ne tik Lietuvos bet ir viso pasaulio laisvė, tik kaž koks savotiškas hipnozės daugeliui šiandien dar neleidžia šito matyti. Šiandien dar vis tebėra labai populiarus bendradarbiavimo su bolševikais akcentavimas. Bendradarbiavimas su bolševikais, girdi, reikės pagrįsti ateities pasaulio taiką ir tiek. Ir svarbiausia, tas bendradarbiavimas yra visai ne bendradarbiavimas o grynas nusileidimas bolševikams visais punktais. Tai tikrovėje vietoje "bendradarbiavimo" reiktų vartoti žodį "sūnuodegiavimas". Bet sakyti kad "ateities pasaulio taiką reikės pagrįsti sūnuodegiavimu bbolševikams", rodos, nebūtų labai populiariu. Tat vietoje tikro žodžio parenkamas pakaitas — "bendradarbiavimas". Bet kokiais žodžiais besidangstyti, o prasmės visvien lieka ta pati — sūnuodegiavimas.

Siekti bendradarbiavimo su bolševikais iš viso buvo labai neprotingas dalykas. Nes bendradarbiavimas, kaip jau pats

žodis pasako, tegalimas ten kur yra vienas ir bendras tikslas. Gi Anglijos ir Amerikos iš vienos pusės ir Bolševikijos iš kitos pusės tikslai kardinaliai skiriasi. Anglijos ir ypač Amerikos tikslas buvo ir yra visų tautų laisvė ir nepriklausomybė, o Bolševikijos tikslas kaip buvo taip ir tebėra pasaulinė revoliucija ir visų tautų pavergimas. Šitokiam tikslų skirtingumui esant, kalbėti apie bendradarbiavimą yra nesamoniškas, ir vienintelė išeitis iš susidariusios padėties tėra vieno ar kito tikslo-principo galutinis laimėjimas.

Mes tikimės kad galų gale Amerikos tikslas — visų tautų laisvė — laimės ir bolševikų siekimai bus amžiams sutriukinti. Šiandien betgi tebeturiufoja bolševikiškasis tikslas. Kur tik bolševikai ineina — į Lietuvą, Latviją, Estiją, Suomiją, Lenkiją, Rumaniją, Bulgariją — tuoj įgyvendina arba rengiasi įgyvendinti bolševikišką tvarką, kuri yra glaudžiai susieta su užimtu valstybių nepriklausomybės atėmimu ir tautos laisvės panaikinimu. Viso šito akivaizdžiai Amerika ir Anglija ne tik neprotestuoja, bet tebebubnija kad bendradarbiavimas su bolševikais ir ateityje turės būti tęsiamas.

Ką tai reiškia? Ogi tą kad Amerika ir Anglija ne tik tyliai sutinka kad bolševikai pavergtų tulas tautas ir išskertų jų šviesuosius gyventojus, bet ir ją kad ateityje neketina bolševikams skersai kelio stoti. Juk jeigu būtų buvę laikomasi Atlanto Čarterio, kuriame sudėti kilnieji Amerikos ir visos žmonijos laisvės idealai, šiandien Gėdimino Kalne plevesuotų Lietuvos vytiis, ir Lietuvių tauta vietoje naujų žudynių galėtų laukti nors ir sunkaus, bet tikro atsikurimo rytojaus.

Betgi, kaip jau anksčiau buvo minėta, laisvės idealų sutrypimas paliečia ne tik Lietuvos likimą. Lietuvos likimas šiandien graso pusei Europos, o ryt prieš visą Europą ir net visą pasaulį atsisots ta pati laisvės ar verguės dilema. Bolševikai, užėmę eilę Europos valstybių, o bolševizmo sėklos prisėję visoje Europoje ir net visame pasaulyje, nenurims ir vietoje nestovės.

Šiandien galingoji sąjungininkų kariuomenė yra Europoje kad pabaigtų triuškinėti Hitlerio Europai primestą jungą. Rytų jos buvimas Europoje bus reikalingas kad apsaugotų bolševikų dar neužimtas valstybes nuo bolševizmo iš vidaus

ir nuo raudonosios armijos iš oro. Betgi kol Vokietijos, Italijos, Prancūzijos ir Čekoslovakijos bei kitų vakarinių valstybių pramonė tebebus sąjungininkų kontrolėje, bolševikai neturės jokių šansų užvaldyti pasaulio. Bet jeigu jiems pasisektų subolševikinti ir šias valstybes, vargu ar kas visame pasaulyje besugebėtų bolševikams atsisipirti.

Kokie stiprūs bolševikai yra Prancūzijoje ir Italijoje mes jau turėjome progos patirti. Kad jie yra gerai susiorganizavę ir dar Vokietijos tebe-kontroliuojamose srityse ir net pačioje Vokietijoje, galime numatyti.

Taigi, nugalėjus Hitlerį, sąjungininkų kariuomenė pasi-jus besanti iš visų pusių ap-supta Maskvos valdomų civili-nių ir pusiau karinių bolševi-kiškų organizacijų. Ir tai netgi savo pačios "išvaduojoje" Europos dalyje. Iš Europos išeiti sąjungininkų kariuomenė išeiti negalės, nes visa Euro-pa iškarto pavirstų raudona, o ką tai reiktų aišku ir be paaiškinimo.

Taigi įvyks tiesiog neįtikėti-nas dalykas: Anglijos ir Ame-rikos kariuomenė turės Euro-poje likti kad ją apsaugotų nuo savo "sąjungininkų". Kaip ilgai? Tikrai ne metus, ne dvejus, o gal dešimtį ir dau-giau metų. O tuo tarpu, bolševikų viduje kurstomas lau-žas tik pleškes ir traskės. Ir kuo tolyn, tuo labyn. Ir jis pleškes tol kol jo židynis — Maskva — nebus užslopintas.

Taigi anksčiau ar vėliau teks ryžtis pašalinti Maskvos gres-mę Europai ir visam pasauliui. Nes gyventi didelių laukų ap-suptam imanoma tik ribotą laiką. Galiausia vistik tepa-lieka viena išeitis iš dviejų: arba tie laukai turi būti užge-sinti ir tokiu būdu pasaulio statinys išgelbėtas nuo amž-i-nai gresiančio gaisro pavojaus, arba tie laukai išplis į vieną didžiulę liepsną, kurioje žus visos pasaulis. Antra išeitis reikėtų bolševikiškojo tikslo įgyvendinimą — pasaulinę re-voliuciją ir kuone dvidešimties amžių senumo krikščioniškos civilizacijos žlugimą.

Šios analizės šviesoje ryškė-jia ir vienintelis teisingas Lie-tuvių nusistatymas bolševiku pavojaus akivaizdoje: kova iki paskutiniųjų prieš juos. O ti-kėjimasis surasti modus viven-di su bolševikais tegu turint prieš akis faktą kad jie už-plius Lietuvą, tėra alyvos py-limas į bolševikišką laužą.

Lietuviškieji kryžiai ir bolševikiškasis kufis su pjautuvu negali gyventi greta vienas ki-to, ir kujo ir pjautuvu ženkle nėra gyvybės Lietuvos sielai. Kad Lietuvos siela, o drauge ir viso pasaulio siela, išliktų gyva turi žuti kufis ir pjautu-vas. Žutbutinė kova jau yra prasidėjus. Visi kaip vienas stokime į tą kovą, kad tie ku-rie mirė už teisingumo idealus ir už visų pasaulio tautų lai-svę, neliktų apvilti. Nes ką be-padės jiems statyti paminklus jei idealai dėl kurių jie kovo-ją bus sumindžioti ir išniekin-ti?

Pereito Karo Vaizdas

Amerikos kariai dabartinia-me kare Prancūzijoje lanko kapus Belleau Girioje, pereitą karą kritusių čia palaidotų Amerikiečių

Vokiečiai Paimti Nelaisvėn Prancūzijoje

Vokiečiai nelaisviai, 10,000 skaičiuje, suvaromi į naujas patalpas prieš išvežimą į Alijantų šalis laikymui iki karo pabaigai. Jie paimti viename apsupime Prancūzijoje.

MUSŲ BOLŠEVI-KAI IR ŽYDAI

Retai, kuriame Lietuviškų bolševikų laikraščio numeryje nerasi jų užsipuolimą prieš kitą kurį Lietuvišką laikraštį už neva tai "kurstymą žmonių prieš žydus".

Keleivis Liepos 26 paminėjo kad mūsų bolševikai "dar ne-užmiršo to žydėlio R. Matuse-vičiaus", ir mūsų bolševikai (šį kartą Vilnyje) suko:

"Keleiviniai pašukūdnikai skleidžia antisemitizmą, kurs-toms žmones prieš žydus".

Daug kartų ir Dirvai buvo pagrįsta "už kurstymą žmo-nių prieš žydus".

Sulyg mūsų bolševikų, gali-ma minėti pavardę, bet pasa-kyti kad tai yra žydas, yra di-džiausias prasikaltimas "kurs-tymo žmonių prieš žydus" ir "antisemitizmo skleidimas".

Didžiausias nusizengimas ta-da būtų paminėti kad jaunas žydas, Generalas Ivan Černia-kovskij, 37 metų amžiaus, da-bar vadovauja vieną bolševikų armiją ir muša Vokiečius. Juk tai žydas. Žydai betgi jaus-tųsi įžeisti jeigu tą jų karžy-gį kas vadintų kuo kitu, arba ir Rusu, vietoje žydu.

Kodėl musikiškai komunistai pasiėmė sau šventą pareigą ginti žydus, kurie yra galin-gesni ir turtingesni už mūsų nuskurusius bolševikus ir gali save puikliausia apsiginti?

Viena kas aišku kodėl mu-sikiškai pasidarė save žydų gynėjais: jie gina tik tuos žy-dus kurie yra komunistai ar-ba komunistams dirba. Prie-to, žydu bendras palinkimas yra kad Rusija užimtų Lie-tuvą. Tai gi, tas kas patarnauja komunistams Lietuvos paver-gimą įvykdyti, jų labai karš-tai užtarimas.

Reiktų betgi kad ir žyda-i parodytų nors kokį priajutimą Lietuviams, jeigu jie gauna iš Lietuvių užtarimą.

(Žydai išsikovojo Amerikoje sau neliečiamybę, kada kitur pradėjo kilti prieš-žydiškas ju-dėjimas-anti-semitizmas. Todel mūsų komunistai naudoja tą kaip vieną iš priemonių Lie-tuvams įkasti, lermuojant buk kiti Lietuviai nusistatę prieš žydus, reikią, kas nors turi juos kaip prasižengėlius su-drausti.)

Betgi žydu spauda ir jų vei-kėjai laukė nekantriai kada bolševikai užims Lietuvą. To troško gal labiausia Lietuvos žydai. Tuo tarpu kai Lie-tuvoje žydai turėjo geriausį gy-venimą negu kur kitur pasa-lyje, išskyrus Ameriką, jie ne-parodo rimto valstybingumo ir draugingumo tai tautai ku-ri buvo jų prietelius. Lie-tuviai buvo visada draugingi žy-dams, jų gerose dienose ir jų nelaimėse. Kada Hitleris pra-dėjo persekioti žydus, Lie-t-

vių kvota per Lietuvą išleista tukstančiai žydu į Ameriką. Lietuviai tą žinojo bet nepro-testavo. Daugybė Lietuvių ku-rie būtų galėję sulyg kvotos į Ameriką išvažiuoti šiandien bolševikų ir nazių nukankinti.

Kodėl žydai taip lengvai kei-čia savo Lietuvišką pilietybę į Rusišką, tie kurie taip gražiai ir pelningai Nepriklausomoje Lietuvoje gyveno?

Jeigu užtarti žydus nuo Lie-tuvių tai reikia užtarti ir Lie-tuvius nuo žydu. Ypač Lie-tuvius, nors ir komunistams, geriau pritiktų ginti savo Lie-tuvio teises, paliekant žydams patiems apginti savo teises.

Paikas yra tas mūsų bolše-vikų nervavimas dėl paminė-jimo žydo. Visais atvejais gali-ma spaudoje minėti Lietuvį, galima minėti Lenką, Anglį, Italą, Prancūzų, Švedą, Rusą, bet žydo — tai, anot jų, NO!

Jeigu žydas gera daro jis vertas paminėti, o prieš sta-tymus ir žydas yra lygiai at-sakomingas kaip ir kiti pilie-čiai ir įstatymai žydus lygiai baudžia jeigu jie prasižengi-mą papildo.

Jeigu jau norima pasitar-nauti semitizmui tai kaip tik reikia labiau minėti žyda kur yra žydas, nes tik Hitleris už-draudė žydams ir judėti ir jų vardu veikti.

Pasaulio Maitinimas

Pasaulio maitinimas dabarti-niu laiku sudaro svarbiausį klausimą ir tas klausimas gu-la Amerikai ant pečių.

Jeigu Europa nebus ganėti-nai alkaną ir bus galima pa-gelbėti su atlikusiu nuo ka-riuomenių maistu tai bus de-dama pastangos kitą maistą siųsti maitinimui Kinijos.

●ZEMES skritulis, kurio dia-metras yra apie 8000 mylių, meta savo šešėlį į dausas apie milijono mylių ilgio.

Holandijos Vadas

Holandijos Princas Bernard kaitasi su vienu savo vyrų karo fronte. Holandai kariau-ja kartu su Kanadiečiais vi-noje Prancūzijos fronto dalyje. Kaip tik Alijantai išlais-vina mažų tautų žemes tuojau skiria joms jų pačių žmones valdytojais, priešingai negu yra su bolševikais rytų fronte.

LENKAI NORI RY-TŲ PRUSIJOS IR BIJO

Stalino pasiūlymas Lenkams didelės dalies Rytų Prusijos už Gudiją ir Ukrainą ir Rytus nuo Curzono linijos Lenkus labai sujdmino: jų apetitas pakilo gauti Lenkiją jeigu ne "nuo jurų iki jurų" tai nors prie vieno jurų — Baltijos jurų.

Tačiau, kaip praneša iš Lon-dono, kur randasi Lenkų vy-riausybė in exile, Lenkai bijo prisijungti tokį didelį plotą Vokietijos žemių. Lenkai su-tinka praplėsti Lenkiją kiek tolyn į vakarus, bet ne tiek kiek Stalinas pasiulė.

Bet Stalinas pasiulė dar ir kitką: jeigu Lenkai gauna Ry-tų Prusiją tai viena sąlyga yra kad Rusijai būtų duota plotas Rytų Prusijos žemės, apiman-tis Karaliaučiu, kur Sovietai įrengtų savo karo ir oro laivy-no bazę.

Lenkai yra numatę kurias Rytų Prusijos dalis jie nori, ir jau dabar kalba kur dės jų vietų Vokiečius gyventojus.

Savo kalboje su Mikolajczy-ku Stalinas visai užmiršo pa-žymėti kur reiktų dėti 8 iki 10 milijonų Vokiečių gyvenančių toje didelėje teritorijoje kurią Stalinas siulo Lenkams. Bet čia įsimaišė ir Maskvos Len-ku Laisvinimo komitetas, ku-ris pasiulo tuos Vokiečius iš Rytų Prusijos išvaryti, dalis jų galėtų būti deportuota į po-karinę Vokietiją, o kita dalis išvežta į Rusiją vergais.

Londono Lenkų tarpe nesu-tariama kaslink Rusijos reika-lavimo šmoto Rytų Prusijos su Karaliaučium, ir geležinkelio einančių nuo Kybartų į Kara-liaučiu.

Vieni mato tame pavojų iš Rusų pusės, bet kiti sako tuo Rusiją pasiimtų dalį atsakomy-bės ir pagelbėtų Lenkams ap-ginti tai ką jie gauns, jeigu Vokiečiai vėl pradėtų atsipei-kėti.

Lenkai matyt jau šiek-tiek Vokiečių pamokytai iš 1939 me-tų: jie nori Stalino siulomos Rytų Prusijos, bet bijo Vokie-kių, kurie ateityje vėl pradėtų auginti savyje kerštą ir pa-giežą Lenkams ir Lenkai amž-i-nai būtų pavojuje Vokiečių su-kilimo ir užpuolimo jų. Tada Lenkų išsilaukymas priklausytų nuo Sovietų, ir Maskva galėtų šokdinti Lenkus visą laiką su-lyg savo birbynės.

RUOŠIANTIS KARŲ PABAIGAI

Amerikos vadai pradėjo da-ryti planus demobilizavimui ša-lies karui pasibaigus. Norima nustatyti placų valdišką įstai-gą kuri rupinsis pervertimu industrijų iš karo reikmenų į civilinių reikmenų gamybą.

Siuloma net tokie sumany-mai kad bedarbis darbininkas gautų po \$35 savaitinio atlygi-nimo per du metus, kas, žino-ma, padarytų visus bedarbiais, nes kam dirbti už \$20 ar \$25 savaitėje jei gali gauti \$35 ne-dirbdamas...

Tas planas apima sekančią taisyklę: pavienis bedarbis tu-rėtų gauti ne daugiau \$20 sa-vaityje, vedęs gyvenantis su žmona ar vienu vaikų ne dau-giau \$25, ir su didesne šeima, ne daugiau \$35 savaitėje.

Spėjama kad po karo bus apie 6 milijonai bedarbių, ne-žinurint dabartinių pranašavi-mų apie darbingumą.

Prieš Europinio karo prasi-dėjimą Amerikoje turėjom 10 milijonų bedarbių.

J. Žemantaukas

Notaras

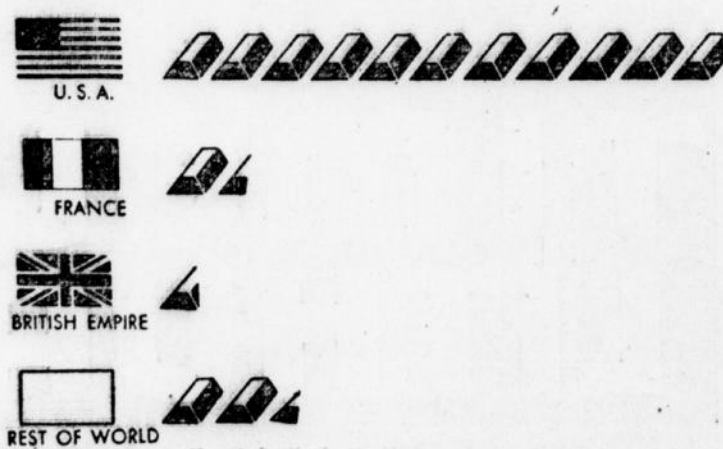
"Dirvos" Agentas

130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Kiek Pasaulyje yra Aukso ir kas Ji Turi

TELEFACT

MOST OF THE WORLD'S GOLD IN U. S. A.

Šis piešinys parodo kiek kurios šalys pasaulyje turi auk-so. Viršuje, U. S. A. aukso kiekis matyti toli viršija visų ki-tų šalių aukso sudėjus į kruvą. Kitaip sakant, veik visas pa-saulio aukso šiuo laiku randasi Amerikoje. Kiekviena kala-dukė reprezentuoja du milijonų dolarių, taigi U. S. A. turi to-brangaus metalo arti 22 milijonų dolarių vertės. Prancūzija turi kiek daugiau, o Britų Imperija vos tik apie milijono ver-tės. Pereitos pasaulinės depresijos metu daugelis šalių nu-ėjo nuo aukso standarto, nes jo neturėjo gana. Amerika, Lietuva ir keltos kitos šalys tesilaikė aukso parentų pinigų.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius)

Maži Biznierių Bijos Karo Veteranų

L IETUVA, kaip vėliausios žinios rodo, gyvena tragiškiausią savo istorijos momentą. Vokiečiai, pasitraukdami, viską naikina, o bolševikai skuba išžudyti tuos kurie dar išliko gyvi. Visoje Lietuvoje vyksta masinės žudynės ir masiniai deportavimai. Galime būti tikri kad ir visur kitur kur tik bolševikai įkels koją, dės tas pats kas dabar dedasi Lietuvoje. Šito akivaizdoje, pasaulio politikos vadovų pareiškimas kad ir ateityje teks tęsti bendradarbiavimą su bolševikais, reiškia kad sąjungininkai ne tik užmerkė akis iki šiol bolševikų vykdomoms ir dar dabar tebevykdomoms masinėms nekaltų žmonių žudynėms, bet ir kad jie yra pasiryžę laikytis abejingai ir tų žudynių bei deportavimų atžvilgiu, kuriuos bolševikai yra numatę įgyvendinti ateityje. Štai į ką kelių metų bėgyje pavirto visų tautų laisvės obalsis! Štai prie ko prigyveno 2000 metų senumo krikščioniška civilizacija!

Išvydamas svastiką, slenka iš rytų į vakarus kujiu su pjautuvu. Švedija ir ypač Turkija, kurios iki šiol vis dar šiaip-taip sugebėdavo išlaikyti savo neutralumą ir nepriklausomybę, šiandien yra didžiausiam pavojui. Bulgarijos kritimas pastatė bolševikus prie Turkijos durų, o netolimas Suomii subolševikinimas pačius bolševikus pastatys prie Švedijos durų. Jau dabar aiškėja kad bolševikai šiaurėje neabejotinai veržsis per Suomiją ir Norvegiją į Atlanto vandenyną, o pietuose — per Bulgariją ir Europinę Turkiją — į Viduržemio jūrą.

Tokių bolševikų tendencijų ryškėjimas negali nesurpinti Anglijos. Ir yra aišku kad Quebeco konferencijoje, nors ir buvo akcentuota ir Japonijos pribalgimo klausima, nemaža, o gal ir daugiau negu apie kitką, buvo kalbėta ir apie Europą. Mat, nors šiandien, minėdami pergalės žodį, visi atrodo kaip ir užmirę visą kitą, ne vienam vis dėlto dingteli į galvą kad šiandieninė pergalė toli gražu nėra tokia kokios visi nori ir kokia ji buvo išvaizduota. Bet tuo tarpu namų languose vis daugiau ir daugiau ima rodytis auksinių žvaigždžių, ir ši šalis nieko nelaukia daugiau kaip karo pabaigos. Todel kiekvienas vyriausybės žingsnis, nukreiptas ne į karo pabaigą, o į jo prailginimą, bus nepopuliarus. Todel nors labai didelė dalis šios šalies gyventojų su nepasitikėjimu ir net su neapykanta žiūri į bolševikus, vis dėlto jiems visiems plaukai ant galvos atsistoja kai jie pagalvoja kad, sumusę Vokiečius, jie dar turės kariauti su bolševikais. Bet nauji karai, kaip ir mirtis, ateina nekviesti, nenorimi ir nelaukiami.

Dar viena priežastis kodel kaip politikos vadai taip ir plačioji visuomenė vengte vengia pagalvoti apie karą su bolševikais, yra viltis kad bolševikai padės sumušti Japonus. Jei bolševikai prisidėtų prie karo prieš Japonus, kiekvienas tikisi kad tuo būtų gerokai sutrumpintas karo laikas ir išgelbėta daug gyvybių. Visi vaizduojasi kokią didelę rolę Vokietijos nugalėjime bus suvaidinusi Bolševikija. Bet visi tuo pačiu metu kaip ir užmiršta kad Bolševikija atsirado karo stovyje su Vokietija tik dėlto kad Vokiečiai bolševikus užpuolė. O iki to užpuolimo bolševikai buvo paklusnūs Vokiečių sąjungininkai.

Tiesa, galima sutikti kad jie tikėjosi kad jiems kuomet nors teks kariauti su Vokietija, bet jie manė kad jie galės Vokietijai durti peiliu į nugarą, kai pastaroji jau bus pavargusi ir kai karas su Vokietija nebegalės pareikalauti daug aukų. Be abejo, tokiomis sąlygomis bolševikai įstotų karan, ir su Japonais. Kodel nepasidailinti lokio kailiui kai tas lokys jau nušautas? Bet kokia bus iš to nauda Amerikiečiams ir Angliams, jei bolševikai įstos į karą su Japonais tada kada pati sunkioji karo dalis jau bus praėjusi? Juk didžiausių nuostolių Amerikiečiams ir Angliams dėl bolševikų neįstojimo į karą su Japonais kaip tik teko patirti iki šiol. Gal nemažesnių nuostolių dėl tos pat priežasties teks patirti artimo ateityje, kai prasidės kova dėl pačios Japonijos. Jei tuo metu bolševikai įstotų karan, tiesa, jie gerokai galėtų padėti. Betgi nujaušdamas ko iš bolševikų laukiamas, "maršalas" Stalinas kaip tyčia ir nevažiavo į Quebecą ir net neatsiuntė savo atstovų. Atseit, greito Bolševikijos įstojimo į karą prieš Japonus laukti netenka. Gi tikėtis kad dabar Japonai užpuolė bolševikus, yra visai nerealu. Taigi ir tos viltys kad bolševikai Amerikiečiams padės nugalėti Japonus ir tuo sumažins Amerikos aukas, yra nereali. Jie į karą su Japonija yra linę įstoti tik tada kada praktiškai tas karas jau bus baigtas.

Viso šito akivaizdoje, galima laukti kad labai netolimoje ateityje turės paaiškėti nemaža svarbių dalykų. Bolševikijos laikysena Europoje gali išsukti įvairių netikėtumų, o jos delsimas stoti karan su Japonija ir net atsakymas duoti Amerikai Sibire bazes gali tiek Amerikos politikus, tiek ir visuomenę paveikti šaldančiai. Visa tai gali iš pagrindų pakeisti ir Amerikos nusistatymą Bolševikijos atžvilgiu. Antra vertus, tas nusistatymas gali ir nenoromis pasikeisti.

Sąryšyje su tomis galimybėmis geresnio rytojaus belaukiantiems atsiranda šiokių-tokių vilčių. Gal viskas netolimoje ateityje kiek ryškiau pakryps į idealistinę pusę? Gal teisingumo balsas vėl suskambės pasaulyje? Bet ar tas posukis į idealiją pusę nebus tik pavėluotas, bent kiek tai liečia mūsų senąją tėvynę Lietuvą? Ar ne per daug kraujo joje iki to laiko bus pralietas ir ar ne per daug brangių gyvybių iki to laiko ji bus nustoja? Netolima ateitis atsakys į tuos baises klausimus.

AMERIKOS blaiviau protaujanti veikėja numato kad komunistai, norėdami pasinaudoti proga užgriebti

NEPILIEČIŲ EILĖS MAŽEJA

Mirtys senų ateivių, sumažėjimas imigracijos ir padaugėjimas tampančių Amerikos piliečiais, visai sumažino šios šalies nepiliečių skaičių. Dabartiniu laiku ateivių nepiliečių esama tik 3,400,000, mažiasias skaičius iš pastarų 35 metų.

Pereitais 1943 metais pilietybę įsigijo net 435,483 sve-timšaliai.

Pereitą metų deportuota iš čia 39,370 kitataučių kurie įvažiavo nelegaliai.

KAIP KAS BUS IKI 35 NUOŠ. BRANGIAU

Jau dabar daroma spėjimai kad pirmutiniai nauji automobiliai, skalbiamos mašinos ir refrigeratoriai po karo kaštuos 20 iki 35 nuosimčių daugiau negu buvo parduodama prieš šį karą.

Radio setai nepabrangs taip daug, bet ir jie bus brangesni. Šiaip namų padargai kurie bus dirbami po karo, bus daugeliu atvejų geresni, su įvairiais patobulinimais išrandamais dabartiniu laiku.

į savo rankas įiegą Amerikoje, sumanę pasinaudoti ketvirtuo termino prezidento rinkimų eiga. Jie prieš kelis mėnesius sutarė pakeisti savo komunistinę partiją į požemį, atsikratydami partijos ženkle, o stoti savo tikslų pasiekimui nega pagelbstint Demokratams išrinkti Rooseveltą ketvirtam terminui. Roosevelto organizavimui rinkimuose visokių mėslių, noriai ar nenoriai sinaudoti rinkimuose visokių mėslių, noriai ar nenoriai sutiko su bolševikų gudriai nustatyta veikla rinkimuose pasinaudoti, nes kas nori rinkimus pralaimėti.

Tačiau, kaip jau žymus šalies žmonės yra pareiškę, tas komunistų ir C. I. O. paramos prisiėmimas gali reikšti pabaigą Demokratų partijai.

Komunistai, stoję į atvirą darbą įgyti įiegą Amerikoje, apsiskaičiavo kad geriausia tai bus padarius remiant Rooseveltą išrinkimą, o jo išrinkimui komunistai gali daugiau pagelbėti dirbdami viduje Demokratų partijos vietoje iš lauko, savo partijos vardu.

Ar Demokratas ir Rooseveltas su komunistais ir jų vadovaujama C.I.O. organizacija sutinka, ar tik nori išnaudoti juos savo rinkimų laimėjimui, tačiau ten kur komunistai, ypač dar pačios Maskvos remiami, įsimašo, tie kurie nori bolševikais pasinaudoti, dažnai į galą apsigauja. Tik pažūrėkim ką Maskva padarė su Europa, ir kaip gražiai apgavo Angliją ir Ameriką, kada jos šio karo pradžioje norėjo pasinaudoti Rusija sumušimui Vokietijos. Rėmė, gelbėjo, davė ginklus, maistą, o tuo tarpu Stalinas suko savo klastas, ir dabar jau aišku kad Rooseveltas ir Churchill įkliuvo Stalino vortinkluose. Pradingo jau ir Atlanto Čarterio idealai, ir liko tik tai žiūrėti kad pati Anglija nepapultų į Sovietų žabangas.

Bet Rooseveltas r Demokratai nepasimokino iš to, priešingai, atėjus šios šalies naminiam "karui" — prezidento rinkimams, vėl priima klastingą komunistų pagalbą.

KARO ŽYGIO DAINA (Putinas)

Kur dangus ugnia liepsnoja,
Per miškų gelmes,
Bėrus žirgus pabnaljoje
Jojame tik mes!
O namie sesutė,
Ir sena motutė,
Ir mergelė lelijėlė,
Rupetėlė kai sukėlė,
Laukia mus kasdien,
Laukia mus kasdien.

Lauk, seselė ir matušė,
Lauki, mergužėl!
Priešą piktąjį atmušė,
Mes sugrįšim vėl.
Motė nuraminsim,
Sesė pradžiuginsim,
Šilko skara seserėlei,
Aukso žieda merguželei,
Meilės žodelius,
Meilės žodelius.

Nešk, žirgeli juodbėrasis,
Pro gimtas šalis;
Žvangant kardui, mano rasis
Paskirta dalis.
Jeigu virsiu lušiu
Iš audringųjų mušių,
Tai abu į bočių puotą
Skriesime erdve gaisruota —
I dausų šalis,
I dausų šalis.

Atsiminimai iš Okupuotos Lietuvos

Lietuvių Pergyvenimai, Vargai ir Kentėjimai Lenkų Okupacijoje po 1920 Metų

Rašo Karys J. V. VALICKAS.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

KAIP LIETUVIŲ KOMITETAS VILNIUJE IR INTELIGENTAI RUPINOSI PAKĖLIMU LIETUVIŲ UKIO IR KITAI REIKALAI

Greta mokyklų Vilniaus krašte, Lietuviai inteligentai rupinosi kaip nors pakelti ir Lietuvos ekonominis gyvenimas. Tiesa, Lenkų valdžia pradėjo steigti "Ukio Ratelius", pagelbėjimui ukininkams, bet Lietuviai matydami kad nėra teisingai traktuojami, Lenkų nepristojo, nors Lenkai visokiais būdais kvietė rašyti į jų Ukio Ratelius. Lenkai tuos ratelius steigdavo tik ten kur jiems patikdavo, o į valdybas jie tik visokius Lenkus arba lenkomanus sukišdavo, kurie mašinas ukiui skolinavo tik saviems arba savo pataikunams, o Lietuviai niekuomet negaudavo progos pasinaudoti tomis Lenkų ukio ratelio mašinomis. Pačios mašinos taipgi dažnai budavo surudijusios ir sugedusios, ir tik tuomet Lietuviams paskolindavo, o paskui suversdavo bėdą ant Lietuvos buk Lietuviai sugadinę mašinas, ir Lietuviai turėdavo sumokėti ar naujas mašinas nupirkti atgal.

Keliose vietose Lietuviai pabandę buvo prisirašyti prie tokių Lenkų ukio ratelių. Nors buvo Lietuvos inteligentų ispėti kad nusivils Lenkai, betgi jie nepaklausė, ir kuomet tikrai patyrė kad jie likosi prigauti tai atsisakė turėti ką bendra su Lenkais. Tokiu būdu Lenkų ukio rateliai neturėdami pakankamai narių turėjo užsidaryti, nes valdžia pati uždarė tokius ratelius kurie neturėjo ganėtinai narių.

Lietuviams prisiėjo rūpintis organizuoti savo Lietuvos ukio ratelius. Tuo momentu kaip tik buvo užbaigę agronomijos kursų du gabūs Lietuviai agronomai, kurie buvo Lenkų valdžios užtvirtinti; tai buvo Burokas nuo švenčionių ir Špokas nuo Valkininkų. Šienu agronomai išvyko misijai po Vilniaus kraštą, su ukio paskaitomis, supažindinimui Lietuvos ukininkų su ekonomine bukle ir naudingumu pakelti ukį, kad ukininkas galėtų už savo vasaros darbą gauti didžiausią naudą. Lietuviai ukininkai, vos po praėjusio karo nuteriotame krašte, turėjo daug darbo atstatyti trobėsius, įsigyti gyvulius, ir tt.; ukiai karo laiku dirvonavo, buvo labai apieisti, tai reikėjo stiprių įiegių kad tuos dirvonus išarti. Žemė dirvonavus nustojo savo derliaus, nes buvo užžėlus piktžolėmis, ir tos piktžolės buvo labai sunku išnaikinti. Tik techniškai buvo ir talkomis galima buvo išnaikinti. Čia reikalinga buvo plati talka, nes jeigu vienas ukininkas išnaikins usnis iš savo lauko, o kito kaimynas ne tai niekas iš to neišsės, nes vėjas, kaip patirta, neša usnių sėklas apie 10 kilometrų. Agronomai turėjo daug darbo ir vargo iki įtikino ukininkus kad reikalinga talka ir kokią žalą ukiai daro netalka. Bet paskaitos ir likdavo paskaitomis. Agronomai įrodinėdavo kad medines žagres reikalinga pakeisti geležiniais plugais. Daug ukininkų išsigando kad pasėti javai neaugs iš po plugo.

Reikėjo agronomams įsteigti kiekviename valsčiuje po kelis pavyzdinius ukus kad ukininkai galėtų sekti ir įsitikinti jog agronomai žino ką sako. Bet iš kur gauti mašinerijos tokiems ukams? Kur mašinos, kur pinigai mašinai pirkti? Su šiuo labai svarbiu klausimu susidūrė agronomai; Lenkų valdžia iš Lietuvos ukininkų mokesčius išjieško, bet Lietuviams už tai nieko neduoda. Nususis Lenkų valdžia daugiau nieko neturėjo kaip tik to vietų kur pasibaigia pečiai plaukų. Lenkų visi geležinkeliai buvo ponijos praskolinti, kasyklos irgi mažai Lenkams priklausė, ir viskas kitkas buvo kitoms valstybėms praskolinta. Paskolos kasų ar bankelių Lenkijoje buvo labai maža, ir tie patys buvo Lenkijos gilumoje, tad Lietuvis negalėjo pasiskolinti jam reikalingo skatiko kad ir labai svarbiam tikslui.

Agronomai taip apieistus savo tautiečius, tikrai užjautė ir darė visa kad kaip pagelbėti. Dirbant primityviais mediniais įrankiais, darbas Lietuvos ukininko buvo labai sunkus ir reikalingo labai ilgų valandų prakaituojant dirbti, o nauda už tą darbą buvo maža. Agronomų tikslas buvo kaip tik pakeisti sąlygas: kad ukininkas mažiau dirbtų ir turėtų kuodaugiausia naudos, o atliekamą laiką kad galėtų šviestis ir atlikti kitus naudingus visuomeninius darbus; norėjo kad Lietuvis turėtų pakankamai laiko paskaityti laikraštį ir knygą, kad ukininkas galėtų leisti sunų ar dukterį į mokslius. Šis Lietuvos švietimo užsibrėžimas buvo begalo svarbus ir naudingas Vilniaus krašto Lietuviams. Bet žmonės, neapsipažinę su tokiomis naujenybėmis, nelabai noriai tikėjo į stebuklus ką jiems agronomai pasakoję, iki įsitikino iš įsteigtų pavyzdinių ukų kad ten smėlyje augo javai kaip ant mielių.

Bet, gerbiamieji, tik pamanykit sau, apie milijonas Vilniaus krašto Lietuvos reikėjo aptarnauti dviem Lietuvos agronomams! Agronomų buvo tiesiog neįmanoma gauti, nes žmonės Vilniaus krašte buvo įtikėję kad mokslo

Ona Miciutė

Jaunosios kartos Vilniaus krašto Lietuvos poetė-rašytoja.

žmogum gali būti tik kunigas ir daktaras, tad advokatų, agronomų, bei kitų profesijų žmonių labai stigo Vilniaus krašto Lietuviams.

Bet Lietuvos Ukio Ratelio Centras Vilniuje veikė didžiausiu įtempimu kad kuodaugiausia surengti Lietuviams paskaitų apie ukininkavimą. Tam darbai talkininkavo ir Vilniuje išėmanti Lietuvos laikraščiai. Iš Laisvos Lietuvos buvo slapta gabenama ukinė literatūra, o ypač Ukininkų Patarėjas, nes Vilniaus krašto Lietuviai inteligentai permatė, jeigu Lietuviai ekonominiai spės sustiprėti netaip greit jie bus nutautinami ir prisieks greičiau negu kaimynai Gudai ar prasigėrę poniški Lenkai. Stovint ekonomiškai gerai, Lietuvos vaikai galės pasiekti aukštesnių mokslų ir šviesesnio rytojaus.

Bet čia susiduriama dar su viena labai svarbia problema. tai higienos klausimas kaimie! Karo laiku ir dar gerokai po karo, nuniokoti Lietuviai gyveno rusuose ar kaip ten žmonės vadino "zemliankose"; toks gyvenimas buvo labai nesveikas ir laikui bėgant iš to galėjo atsirasti tarp žmonių taip vadinama "pavietė", kuri būtų Lietuvos žymiai pakirtus. Čia reikėjo gelbėti Lietuvos sveikata ir gyvybę. Lenkai Lietuviams ir jų sveikatai visai nesirūpinę, Lenkai tiesiog atvirai džiaugėsi jei daugiau Lietuvos išnyks tuo jiems bus daugiau erdvės ir Lietuvos ukiai jiems teks.

Lietuvių gydytojų Vilniaus krašte buvo visai maža, tad žmonės daugiausia gydydė pas visokius šundaktarius, kuriuos vadindavo "šaptunais", "čėrauninkais", "bobutėmis" ir kokiais "valoševnikais", kurie ligos nesuprasdami "gydė" žmones, duodami visokių savo gamintų vaistų su pasekme kad ne vienam atėmė gyvastį arba sveikatą. Prieš tokius šundaktarius Lenkų valdžia neėmė jokių žygių ir nieko nedarė sulaukymui tokio žaidimo su žmonių sveikata, bet tuo labiau davė pilną laisvę jiems veikti, kai pačioje Lenkijoje tokie šundaktariai buvo griežtai persekiojami.

Esant tik keliems Lietuviams gydytojams Vilniaus krašte, jiems rūpėjo kad Lietuvos sveikata būtų apsaugota; jie kiek galėjo važinėjo po kaimus ir laikė sveikatos paskaitas, egzaminavo žmonių sveikatą žygių ir davinio patarimus kaip užsilaikyti sveikai. Ypač su paskaitų maršrutais daugiausia po provinciją važinėjo daktarė Habdankienė. Laikraščiai irgi vedė sveikatos kampelius ir mokino kaip švariai ir higieniškai gyventi. Daug Lietuvos tokiomis paskaitomis pasinaudojo ir kiek aplinkybės leido higieniškai užsilaikė ir tuo labai džiaugėsi, nes ligos sumažėjo.

Kada už kelių metų po karo Lietuviai suaukintas trobas atsistatė, tada galėjo daugiau truso įdėti ir ukius, ir, žinoma, kada didesni laukų plotai buvo apdirbti, daugiau buvo derliaus. Bet kadangi visi dalykai, o ypač prekyba, buvo žvėdų privatinės rankose tai Lietuviai už savo ukio produktus gaudavo labai mažai — tiek kiek žydėlis pasiūlydavo. Manufaktūros gi išdirbiniai, kurių ukininkams reikėdavo pirktis, kainas turėjo labai aukštas, krautuvėse viskas buvo begalo brangu; tas ukininkai niekaip negalėjo įsigyti sau reikalingų dalykų. Čia vėl teko rūpintis Lietuvos inteligentams gelbėjimui ukininkų iš šios padėties, apsaugojimui nuo perdidelio privataus išnaudojimo. Čia paskubomis reikalinga buvo ukininkus informuoti ir organizuoti. Keli gerai apsipažinę su prekyba studentai ir mūsų du Lietuviai agronomai leidosi per pilkuosius, Lietuvos kaimus su paskaitomis apie susiorganizavimą ir kooperatyvus, padarė maršrutus, rado visuomenėje didelio pritarimo. Sugrįžę Vilniun po maršrutų rado jau ir atėjusių prašymų kad atvyktų organizuoti kooperatyvų. Džiugu tai buvo darbas, ir inteligentija gerai žinojo kaip ir kiek apsišvietę Lietuviai, kad kooperatyvai duos didelės naudos Lietuviams.

(Bus daugiau)

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinio nr.)

PASITIKOM PIRMĄ MUSŲ KARIUOMENĖS DALINĮ

Pagaliau aš įtikau savo klebonui

Gyvenom nuošalioje provincijoje, todėl apie Lietuvos Tarybos Vilniuje Vasario 16 paskelbtą Nepriklausomybę išgirdau tik apie vidurvasarį. Ši žinia mane tada labai sužaudino, tačiau dar menku savo proteliu negalėjau tinkamai susigaudyti kas įvyko. Nubėgau pas Papatę kleboną, a. a. Kun. Zimkų. Jis tą mano taip patrauklį žinią ne tik patvirtino bet dar, kaip didelis patriotas, ir tinkamai paspalvino. Senas kunigas tą dieną pirmą kartą mane pagyrė. Iki tol, tarnaudamas jam apie ketveris metus prie mišų, beveik niekad neįtikau, o apie pagyrimą — nei kalbos.

— Busi padorus pilietis, jei, dar nei berno nepriaugęs, tokiais klausimais rūpinies. — Perbraukė gyslotą savo ranka mano galvą, ir, nežinau kuriam galui, paklausė kiek man metų. Buvau augalotas, tat, bent kiek pridėjęs, atsakiau — septyniolika. Tada senis pakraipė savo pliką galvą ir pradėjo visai kitą kalbą.

Tik vėliau, kai ji, nuvykusi į Vileikiškį (netoli Širvintų) pas brolių, Lenkų žvalgyba suėmė ir kelis mėnesius tasę po kalėjimus, aš supratau jog to Lietuvos jau senai kažin kas ypatingesnio dirbta ir kad aš su savo fiziniiais „privalumais“ jam tada dar negalėjau būti naudingas....

Mūsų pirmieji darbai

1918 metai tolimesnėse nuo didesnių centrų Lietuvos vietose slinko miglotai, kurčiai ir be jokios aiškesnės ateities. Visi gandai vaikščiojo iš lupų ir lupas, čia gražėdama, čia vėl baisėdama, žiūrint kas kaip juos pats išgirdo ir kaip perdavė toliau. Daugiausia buvo kalbama apie Vokiečių galios pabaigą, apie Rusijos revoliuciją, apie Lietuvos laisvę, savo kariuomenę, ir tt. Visų tų gandų sklaidėjai buvo klebonija, vienas kitas daugiau apsišvietęs kaimietis ir gryžtantieji iš kruvina revoliucija virusios Rusijos didžiojo karo dalyviai.

Kaimas godžiai sekė ir dėjos galvon visas tas nauja žadancias naujienas, ir visi laukė kada, pagaliau, bent dalis tų kalbų virs tikrove. Tiek vargo nuo amžių iškentėjęs žmogelis, tiek dvarų pastatės ir dar lupt gaves, pats badaudamas tokias svetimas armijas penėjęs, šviesia viltimi laukė pranašaujamos laisvės, kaip sunkiai sergas ligonis sveikatos laukia. Tačiau kaimui sunku buvo suvokti kas tą taip laukiamą laisvę jam duos. O kai susirinkę koki šventvakarį vyrai išklaudydavę išmaningesnio pasakojimų, jog visiems vargams jau artinasis galas, jog vietoje buvusiu uriadnikų ir žandarų busiantis sava milicija, savo turto slapstyti nereikės, ir jokių neteisėtų revizicijų nebusių, tada visi pagyvėdavo. Ir, rodos, tereikėjo kam riktelti: „Einam, vyrai, ir visa tai išsiklovosim patys“ ir ta išjaudinus minia griebtusi ginklo.

Šitokioje aplinkumoje brendo mūsų kampelio tautiškusis ir visuomeniškas susipratimas. Visa tai, be abejonės, turėjo savotiškos įtakos tolesnei įvykių eigai.

Antai, Vokiečių kariuomenė buvo dar toli už Minsko, ji į savo faterlandą nebėgi skubėjo ruošti, o jau mes naktimis pjaustėme nuo pavieškėlio stulpų telegrafo bei telefono vielas, ardėme tiltus ir kitaip stengėmės pakenkti mūsų laukiamos laisvės priešams. Kad būtų sunkiau pataisyti, mes nupjautas vielas, o kitur ir stulpus, nugabendavom giliai miškan ir ten paslėpdavom. Pagaliau, jauni ir senesni vyrai ėmė traukti į Kašiadoris, kur buvo priimami Lietuvos pirmieji savanoriai.

Jie ateina!...

Vieną 1919 metų pavasario dieną plačiai pasklido gandas jog į Žasius (Trakų apsk.) atvykęs tikros Lietuvos kariuomenės būrys. Šis gandas Papatę parapijoje padarė milžinišką įspūdį. Įvairūs klausimai skraidė iš lupų ir lupas, iš kaimo į kaimą, ir vis grožėjo. „Kažin kaip kalba... kokia komanda... kaip apsirengę, ar turi šautuvus?“ Tie klausimai buvo girdėti ne tik suaugusių bet ir piemenų lupose. Mes, „blozni“ moksleiviai, taip pat turėjom savo vertę. Tada, klebono

Kun. Zimkaus paraginti, pasileidom šaukliais į kaimus. Kitą dieną jau susirinko „mitingas“. Didokas vyrų ir moterų būrys, su tautine vėliava, Kun. Zimkaus vedamas, patraukė žaslių link brangių savo gynėjų pasveikinti. Nepaisant gavenios laiko visi dainavom Lietuviską patriotiską dainas.

Žaslių rinkoje išsiriškio apie 50 uniformuotų karių. Jų priešakyje stovėjo jaunas vadas. Minia užpildė veik visą rinką. Su duona ir druska buvo sutikti pirmieji Lietuvos kareivėliai. Širdyse jiems buvo atnešto tokia meilė kokios nei įsivaizduoti negali.

Kalbėtojų žodžiai tirpo džiaugsmo ir laimės ašarose....

Lietuviška kariška komanda! Būrys kareivių pakėlė šautuvus, iššovė neperlygiausią salvę ir, pasisukęs dešinėn, nužygiavo į karą, nes netoli Žaslių jau buvo atsigrūdę bolševikai....

Nei pats nežinau kaip ir kuriais keliais atsiduriau namie. Tyras, švelnus jausmas sruveno mano gyslomis. Nepaprastai pakilusią dvasią ir savikramtą, kodėl aš dar ne karys, be pertraukos jaučiau dilginimą visos mano savijautos. Galiausiai, neiškenčiau. Palikęs tėvelius skaitytis su įvykusių faktų (kitai a. a. mano mamytė būtų be reikalo pravirkus), atsiduriau fronte. Ten radau ir daugelį kitų mūsų krašto vyrų, su kuriais buvom matęsi per Žaslių iškilnę. Kiti jau turėjo „ant sąžinės“ ir ne vieno priešo dušį, taigi ir man pradėti savo Tėvynės gynėjo dienas buvau jau lyg ir paruošta aplinkumai.

J. Karys-Kareckas,
Kaunas, Kovas, 1937.

LEITENANTO JURGIO SIDARAVIČIAUS ŽUVIMAS

Kilnios dvasios jaunuolis

Vienas iš Lietuvos kariuomenės didvyrių, a. a. leitenantas Jurgis Sidaravičius, gimė Liepalotų kaime, Lukščių val., Sakų apskrityje.

Jaunystėje J. Sidaravičius pasižymėjo drausmingumu ir gabumu moksle. Labai mėgo skaityti Lietuvos istoriją. Vokiečiams okupantams sunaikinus jo tėvų turta, dideliu vargu ėjo gimnazijos moksle.

Jis ir jo draugai nujaudė jog mokslą reikės greitai nutraukti ir stoti į Lietuvos kariuomenės eiles. Ir ištikro, atėjus laikui, Sidaravičius dideliu džiaugsmu stjo savanoriu į kariuomenę. Baigęs karo mokyklą ir gavęs karininko laipsnį, buvo pavyzdingas karys ir visuomet dideliu narsumu vedavo savo karius į kovą.

— Aš su dideliu džiaugsmu ir garbe tarnauju savo tėvynei kovos lauke, — sakydavo leitenantas Sidaravičius: — Aš visą gyvenimą laukiau tos laimingos man valandos, ir ta valanda yra atėjusi.

— Aš noriu būti kareivis, o ne pasilikti kur nors fronte užpakalyje arba kur raštinėje, — sakydavo leitenantas Sidaravičius, išstojęs iš gimnazijos. — Aš noriu daryti tai ką darė ir kiti pavyzdingi Lietuvos kariai: būti pirmoje fronto linijoje.

Atsimenu kaip šiandien, kai jis, 1919 metų vasarą, baigęs pirmą Lietuvos karo mokyklos laidą, atvyko į pulką: jaunas gražus vyras, pilnas gyvenimo ir džiaugsmo kad jo svajonė išsipildė.

Tuo metu 1-mas pėstininkų pulkas kaip tik stovėjo fronte prieš bolševikus romantiskiausiame Lietuvos kampe — Salako-Antalieptės-Dusetų rajone. Tuo laiku kaip tik buvo sunki kova su bolševikais. Mes, Lietuviai, niekenu neremiami ir silpnai apsiginklavę, turėjom grumtis su žymiai gausingesniu ir geriau ginkluotu priešu. Bet ir ginklus mes daugumoje turėdavom sau iš priešo išplėsti.

A. a. leitenantas Sidaravičius tuojuo pirmą dieną pakliuvo į apkasus. Buvo paskirtas į kuopą jaunesniuju karininku. Jam teko atsisoti pirmoje ugnies linijoje.

Po kelių dienų prasidėjo mūsų ofensyva. Pirmas batalijonas, kuriame buvo ir Sidaravičius, turėjo vieną iš svarbiausių uždavinių: pralaužti bolševikų frontą Antalieptės rajone, kad galėtų mūsų raiteliai pereiti priešo fronto gilumon ir ten suardyti jų susisiekimo linijas.

LAUSCHE PRADEDĖ VAIJŲ SPALIŲ 10

Mayoras Frank J. Lausche, Demokratų nominuotas į Ohio gubernatorių, pradeda formaliai savo rinkimų kampaniją antradienio vakare, Spalių 10, Youngstown, Ohio, kaip praneša jo rinkimų vajeaus vedėjas John E. Lokar.

Iki šiol Mayoras Lausche važinėja plačiai po Ohio valstiją kaip kvietas kalbėtojas įvairiais atsitikimais. Dabar gi formaliai pradeda rinkimų važiavimą. Jo pirmutinė rinkiminė kalba bus pasakyta Stambaugh Auditorijoje, ir galės ją girdėti plačios valstijos piliečiai, nes kalba bus leidžiama per radio.

Po tos kalbos Youngstowne, kandidatas Lausche per visą savaitę lankys Mahoning Klonio miestelius ir kitas sritis rytinėje Ohio dalyje.

Iki Spalių 10-tos Mayoras Lausche dar turės eilę prakalbų paskirose valstijos dalyse.

Kadangi kandidatas Frank J. Lausche yra ateivių darbininkų sunus, pasiekęs tokios garbingos vietos, kaip suprantantis darbo žmonių reikalus jis gauna plačią visų ateivių ir jų vaikų pritarimą.

Tarp Lietuvių visoje Ohio eina gyvas bruzdėjimas už Frank J. Lausche į gubernatorių. Rinkimų diena bus Lapkričio 7.

Frank J. Lausche gavo užgyrimą į gubernatorių žymių valstijos laikraščių, organiza-

OHIO LIETUVIAI BENDRAI KRYPSTA UŽ LAUSCHE Į GUBERNATORIŲ

Frank J. Lausche

cijų ir šiaip visuomenės.

Jis remiamas dėl to kad jis yra teisingas ir bešališkas savo sprendimuose, delto kad jis turi drąsos sakyti tai kas teisinga nežiūrint kad tas ir ken-

ktų jo politikai; jis atsidavęs niori būti nuosirdus visuomenės tarnas, ir jis yra taip nepriklausomas kad negali būti valdomas jokio politiško vado, grupės ar biznio.

Savo gyvybės kaina laimėjo pergalę

Austant dienai prasidėjo mūsų puolimas. Dang gausėnis, geriau ginkluotas ir su stipriomis įiegomis priešas atakliai gynėsi. Leitenantas Sidaravičius su pirmą kuopa dideliu pasiryžimu puolė priešą, pirmas bėgdamas pirmyn ir tuo budu darėdamas kitiems gerą pavyzdį. Kareiviai matydami tokį narsų savo vadą, sekė jo pavyzdžiu. Sidaravičius žingsnis po žingsnio slinko į priešus, sumaniai duodamas įsakymus savo kuopos būriams. Priešas matydamas drąsiai artėjant mūsų karių, visą savo ugnies jėgą sukaupė į vadą. Pasekmės tokios ugnies sukaupimo mums buvo labai liudnos: priešų kulkos pakirto leitenantą Jurgį Sidaravičių.

Tai įvyko 1919 metais Rugpjūčio 24 dieną.

Kitos 1-mo pėstininkų pulko dalys, pasinaudodamos tuo kad priešas dėmesys buvo nukreiptas į Sidaravičiaus vedamą kuopą, apėjo kairįjį bolševikų sparną, ir jie su dideliais nuostoliais buvo priversti trauktis. Frontas buvo perlaužtas, tikslas buvo pasiektas.

(Bus daugiau)

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykite pristauti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio.

• INDIJOJE yra apie 20 milijonų moterų našlių.

ST. CLAIR SALES and SERVICE

GAS and OIL Motor Work
Brakes Body & Fender Painting
SAM KATZ, Proprietor
6623 St. Clair Avenue
Cleveland 2, Ohio
Business EN 9561 Res. YE 5016

WALDORF RECREATION

Bowling ir Billiards
Naujoje vadovybėje.
5802 Euclid Avenue
Čia jums geriausia patiks
praleisti liuoslaikis.
Naudotis gali lošęjų lygos ir
privačiai.
EXpress 1095

„Senų Namų“ Daktaras

Pirmutinis Lietuvis
Popieriuotojas Clevelande
ISPLYSIUSIŲ KAMBARIŲ
TAISYTOJAS
Vincas Debesis
7605 Star Ave. EX. 0417

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zvalskis, Savininkas

Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vietos vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas ENdicott 8618

50 YEARS of Banking Usefulness

SAVINGS • CHECKING
LOANS • TRUSTS •
ALL BANKING SERVICES

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE
ENdicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Nikodemas A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALZAMUOTOJAS

Sermentims kambarius duodame vartoti nemokamai
Naujoj, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj
6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius).
ir Apdraudos Agentūra.

P. - P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

BALTIMORE, MD.

TAUTINIŲ GRUPIŲ IŠKILMĖ
IR BAZARAS — SPALIŲ 10
LIETUVIŲ DIENA

Sujudo-sukruto Marylando tautinės grupės. Rengia milžinišką įvairių tautų programą, pradedant Spalių 8 ir baigiant 12. Bus didžiulės iškilmės ir bazaras. Pelnas to parengimo skiriamas Garbės Sraui (Honor Scroll), kuris bus įrengtas Preston Gardens aikštėje. Tame sąraše tilps vardai visų vyrų ir moterų šios valstijos dalyvavusių šiame kare.

Sekmadienį, Spalių 8, Fifth Regiment Armory, prasidės ceremonijos. Tai bus Maryland Diena. Lietuvių diena nustatyta Spalių 10, toje pačioje Armory (ten bus ir visų kitų tautų parengimai). Lietuvių Dienoje dalyvaus Lietuvos Ministras Pulk. P. Zadeikis. Programą teiks Šv. Alfonso Mokyklos vaikai ir Dainos Choras. Bus paroda Lietuviškų audinių, kurie tilps Lietuviškoje pirkioje, specialiai tam tikslui pastatytoje.

Gubernatorius O'Connor ir Baltimorės Mayoras McKeldin proklamacijomis paskelbs dienas nuo Spalių 8 iki 12 kaip Jungtinių Tautų Tautinių Grupių Iškilmų ir Bazarų šventę, ir pažymės dienas kuriomis kurių tautų programai įvyks.

Tam darbiui yra sudarytas didelis komitetas iš visuomenės veikėjų ir tautinių grupių atstovų. Lietuvių komitetą vadovauja Baltimorės Liet. Dr. Jų Tarybos pirmininkas Antanas Mickeika ir Kun. Dr. Liudas Mendelis. Jiems gelbsti didelis komitetas susidedantis iš visų Baltimorės Lietuvių dr. jų atstovų. Visi be pažiūrų

Jis vėl Atsirado

kiškai turtingas Bolivijos kaimo Mauricio Hochschild, pasasikly savininkas, vėl atskrido pradingęs per keliolika dienų. Jis turėjo politiška nesupratimą, Miami, Florida. Jis buvo timg.

skirtumo dirba šiame dideliame darbe.

Jonas Kairys rupinasi pastatymu Lietuviškos pirkios.

V. Višinskas vadovauja rinkime skelbimų į programą.

Visi raginami įsigyti tikietų šiam programui — kaina \$1.

Tegul suaidi mūsų daina. Lai išgirsta ją ir tie kurie dar negirdėjo. Lai mūsų darbai ir daina padeda Amerikai ir Jungtinėms Tautoms sekmingai laimėti karą, ir lai pagelbsti pasiluosuoti mūsų tėvų žemei, Lietuvai.

Pub. Kom.

„Dirvai“ išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—idėkit į laisną \$1 dabar ir „Dirva“ lauks jus išsą pusmetį.

VISOS PARTIJOS GALĖS KALBĖTI I
KAREIVIUS

Prezidentas Roosevelt, grįžęs iš savo kelionių Pacifike, išlipęs Amerikos žemyne, Breimerton, Wash., pasakė savo kalbą per radio. Tą jo kalbą kitos partijos palaikė politiškai, taikytą savo agitacijai prezidento rinkimuose. Karo Departamentas tai kalbai politiškos reikšmės nepridavė, tačiau susidūrė su demokratiška šalies partijų privilegija: jeigu Roosevelt, Demokratas, kalbą į kariuomenę, kodėl kitos partijos negali pasakyti kareiviams apie savo kandidatus?

Tas prireikė ypač dėl to kad šio karo metu ir kareiviai turės teisę balsuoti už prezidento kandidatus.

Bet ar atspėtumet kiek šymet turėsim kandidatų į prezidento vietą? Net penkis!

Štai tos partijos kurios oficialiai stato savo kandidatus: Demokratų, Republikonų, Prohibicijos, Socialistų, ir Socialistų Darbo.

Kiekvienai iš tų partijų per du mėnesius iki rinkimų duodama Karo Departamento žinioje esantis radio sakytis kalbas į kariuomenę, giriant savo kandidatą. Visos partijos gauna po lygią dalį laiko.

Tėmykit, šymet nėra komunistų partijos kandidato. Kur komunistai dingo? Nagi sugužėjo į Demokratų partiją ir tikisi ją užvaldyti, po visokia priedanga: CIO ir kitaip.

•AMERIKOS armijoje kareivių batų dydis prasideda nuo 2½ net iki 18. Tai bent yra kojų — mažų ir didelių!

TRUPINIAI

GAB-KAS baudžia tuos Lietuvius kurie per spaudą nepataikauja Stalinui ir negiria Rusijos komunistų karo laimėjimus. Greitai užmiršęs savo kalbas ir rašymus, kaip įsai pats visaip rašė, spjaudė Stalinui į usus, dabar kitus doros mokina, kurios jis pats nepažysta. Aišku kad jam kas nors nafsosi.

DIEVAI žino kokių prezidentu tas Dewey galėtų būti, kuris dabar taip neįsimintinai kišasi į valstybės reikalus, o yra lygiai silpnas politikoje. Prastas politikierius negali būti geru prezidentu.

PRUSEIKA duksta iš linksmybės, žinodamas kad Rusų raudonoji armija kolei kas laimi, bet nabagas nežino kad Amerika ir Britanija turi gerą „slaptą įnagį“ sovietų dominacijos sulaukymui karui pasibaigus. Tas džiaugsmas gali būti visai trumpas.

GIRDĖTI yra Bedras Lietuvos Sėlimo Fondas ir su to didele ofiso išlaikymo metine samata kad to suma galima būtų papenėti pusę Lietuvos alkanų žmonių, o čia tik maža grupė dykduonių tuo pasinaudos. Tai biskį pilvai.

GAILA Karpiaus, kuris taip Gab-ko nepakenčia, bet daugiau gaila didelio Gab-ko kuriam kartu nuryti mažo Karpiaus teisybės žodžius.

AS SUTINKU su pirmiau parašytu L. Z. editorialu kur peikiama tokie tautos ir organizacijų veikėjai kurie užimdami jau po kelis urėdus įvairiose organizacijose vis skverbiasi užimti daugiau, o tokių užimamų darbų, skundžiasi apkrauti darbais, nei vieno tinkamai negali atlikti ir negali parodyti savo darbų geresnių rezultatų dėl savo „pavargimo“. Kokiems pareikams ne užleidžiama jauniesiems? Vietoj užstoti jiems kelią sutiktų priimti juos į organizacijas ir turėtų daugiau veikėjų ir padėjėjų. Panašiai p. Simutis elgiasi: visur jis yra kokių pišorėliu arba pirminku. Ne nuostabu todėl kad LRKSA neauga nariais.

Senas Beržas.

65,000 NAUJŲ
LAIVŲ

Amerikos karo laivynas padaugėjo apie 65,000 įvairiausių rūšių laivais ir laiveliais nuo to laiko kaip Europoje kilė karas. Tų laivų bendra talpa siekia virš 9 milijonų tonų.

Apie trečdalis tų laivų yra kariuomenės laivai, kiti krovinių vežimo ir kareivių išsodinimo į užpuolamas vietas laivai ir keltai.

AKINIAI

galima gauti pas
D-RĄ MATULAITI
(Lait)
7829 Euclid Avenue

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą suomet rengiatės persikelti kitur gyventi, praneškit savo naują antrašą Dirvos Administracijai, ne paštu, nes paštas nesius jums Dirvos į naują vietą jeigu nepriimkėsit. Parašykite mums už 1c atvirutę prieš persikeltimą į kitą vietą gyventi. —

Dirva Cleveland 3, O.

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą
tris kartus už \$1.00

Sr. užkūsk skelbimai „Dirvoje“ kaip tai namų pardavimas, iš nuomavimas, krautuvų išnuomavimas ar pardavimas, pajamų kojimais, padėkos laiškas, gal patalpinti šia kaina.

Dramblys Vietoje Troko ir Kopėčių

Indijoje, Alijantai ir vietinė kariuomenė naudoja dramblius tiesimui telegrafo linijų, vietoje kopėčių. Dramblys atstoja du: trokų reikmenį vežimui ir kopėčias.

DR. K. GRAUŽINIS
LANKESI URAG-
VAJUJE

Lietuvos Pasiuntinys Dr. K. Graužinis, iš Buenos Aires, Argentinos, Liepos mėnesį buvo nuvykęs į kaimynišką respubliką Urugvajų.

Lietuvos Pasiuntinys buvo priimtas audiencijoje pas Urugvajaus Respublikos Prezidentą Dr. Juan José Amezagą, pas Respublikos vice prez. Dr. Guanirį ir Užsienų Reikalų Ministrą Inž. Serrato. Taip pat bu-

vo apsilankęs pas Užsienų reikalų vice ministrą, pas generalinį direktorių, politikos departamento direktorių ir kitus užsienų reikalų ministerijos direktorius.

Lietuvos Ministras taip pat aplankė Apaštališką Nuncijų, Arkivyskupą Levamę, pas U. S. A. Ambasadorių Dawson ir matėsi su kitais diplomatais.

Dr. K. Graužinis taip pat matėsi su visų srovių Urugvajaus Lietuvių visuomenės atstovais ir kalbėjosi su jais Lietuvos reikalais bei visuomeninių klausimais.

KARUI PASIBAIGUS
FRASIDĖS DIDELI
PIRKIMAI

Amerikos Pramonės Rumų vadovybė skelbia savo apskaičiavimus, sulyg kurių tuojau kaip tik karas baigsis šios šalies gyventojai pradės pirkimą ir reikalingą įvairių reikmenų tokiu kiekiu kad pasieks 20 milijonų dolarių sumą.

Namų statyba pasieks bent 7 milijonus dolarių, nes skaičiuojama kad apie 1,500,000 žmonių pirsks arba statydinsis sau gyvenamus namus. Dabar-tiniai 8 milijonai namų savininkų ruošiasi tuoj po karo, kaip tik suvaržymai bus apliuosuoti, daryti savo namams šitokių pataisymų:

Namų dažys	2,670,000
Dės naujus stogus	1,150,000
dekoruos vidų	1,040,000
modernizuos virtuves	592,000
dastatys kambarių	512,000
įsidės vonias	496,000
dasistatys porčius	464,000
naują šildymą	464,000
įsives šilumą	416,000

ir tt. ir tt.

Namų taisymui bendrai vi-soje šalyje skaičiuojama bus išleista 6 milijonai dolarių.

Kitas didelis pareikalavimas kuris apims virš \$4,500,000,000 numatyta: bus perkama 3,675,000 automobilių; 1,715,000 refrigeratorių; 1,260,000 skalbiamųjų mašinų; 1,435,000 pečių; 1,650,000 vacuum valytojų; 1,330,000 radios, 525,000 siuvamųjų mašinų, 1,015,000 elektrinių prosų ir 285,000 elektrinių maišytojų virtuvėms.

Ko Jie Skuba?

Buy War Bonds
for Victory!

SKUBA PRIE TELEFONO

Kiekvieną vakarą tukstančiai kareivių ir karo tarnybos merginų skuba prie artimiausio telefono pasikalbėjimui su savo šeimomis ir artimaisiais namie. Visa dauguma Long Distance pasikalbėjimų iš stovyklų ir laivyno stočių yra sugrąžta į kelių trumpų valandų tarpą.

Daugybė viečių gali būti užpildytos tuo laiku ir bus labai pagelbinga jeigu jūs pasistengsit neužimti vietas nuo 7 iki 10 vakare kareivių pasikalbėjimui.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

THE MAY CO'S
Basement
Vatinės edžiagos!

NAUDINGI AUDINIŲ LIKUČIAI!
1 IKI 6 YARDŲ ILGUMO
PO GRUPEMIS

29^c
yd.

- 36 col. Spausdintas Perkėlis
- 36 col. Spausdinta Oxford Medž.
- 36 col. Balta ar Spalvuota Lawn
- 30 col. Vienoda Flisse Crepe
- 36 col. Camouflage Spausdiniai
- 36 col. Spausdinti Pažama Bryžiai

Ekstra Ploni Vatos Audiniai

- 36 col. Baltas Tankus Perkėlis
- col. Spausdinta Seersucker
- 36 col. Spausdintas Plocas Broadcloth
- 36 col. Balta Medžiaga
- Siutams
- 36 col. Spausdintas ir Dryžas Flannelette

39^c

yd.

SUKTO RAYON
GABALAI59^c yd.

1 iki 6 yardų ilgio puikus suktų rayon audiniai. Vienodu spalvų ir spausdiniai.

The May Co. Basement

